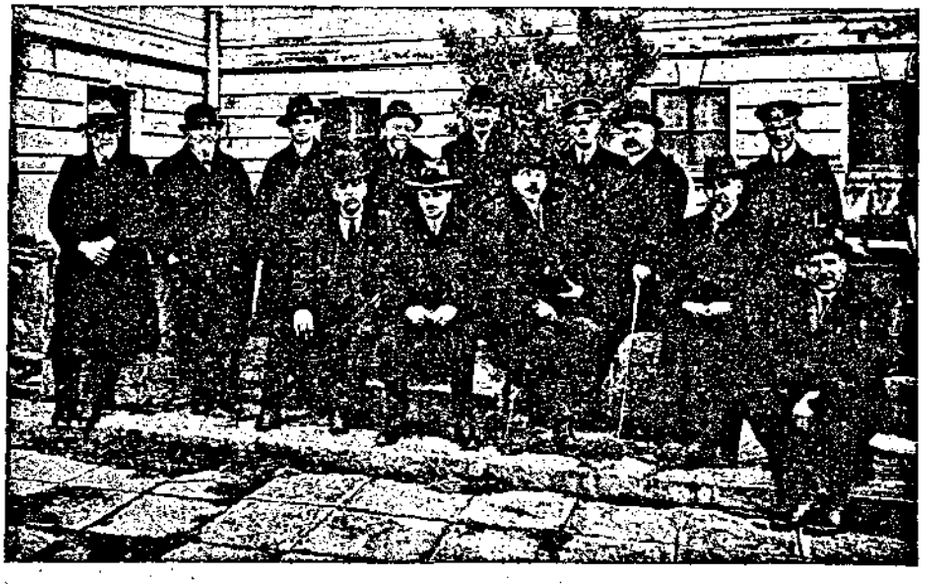
Морски Сговоръ

Уреждa:
Книжовно-просвѣтения отдѣлъ
на Българ. Нар. Морски Сговоръ

ГОДИНА II. — БРОЙ 4.
Варна, Априлъ 1925 година.

Редакторъ:
Сава Н. Ивановъ.

Група отъ делегатитѣ, взели участие на Конференцията за Черноморския Научен Институтъ, състояла се по инициативата на Гл. Упр. Тѣло на Българския Народенъ Морски Сговоръ въ Варна на 21 и 22 февруарий 1925 година, (Къмъ статията на стр. 2).

ОТЪ ЛѢВО НА ДѢСНО Г-да: Мушмовъ, Шкорпилъ, Н. Балабановъ, проф. Бончевъ, Я. Назъденовъ, Сп. Константиновъ, А. П. Стояновъ, проф. Г. Шишковъ, Ив. Михайловъ, проф. Ж. Радевъ, проф. Иширковъ, С. Н. Ивановъ и Ал. Маноловъ.

Списанието „Морски Сговоръ“ е удобрено и препоржчано отъ Министерството на Народното Просвѣщение съ заржжно № 447 отъ 9.II.1924 година и отъ Министерството на Войната съ наредба № 22 отъ 1923 година.

КОРАБОСТРОИТЕЛНИЦА
НА
ТОДОРЪ С. ПЛЮЩЕВЪ
ВЪ ГР. ВАРНА.

Строи всѣкакъвъ видъ морски, рѣчни и езерни кораби за товарни, пасажерски, риболовни и спортни цели, снадбени съ всички необходими принадлежности.
Строежа се извършва по собствени или чуждестранни чертежи.

Ценитѣ и качеството на работата сж вънъ отъ всѣкаква конкуренция.

Телеграфически адресъ: **Варна ПЛЮЩЕВЪ.**

4—10

A. E. G.
Българско Електрическо Д-во
Площадъ „Славейковъ“ № 7, София

Клонъ на ALLGEMEINE ELEKTRICITÄTS GESELLSCHAFT — BERLIN

Телефонъ № 697. **Телегр. адресъ: „Алгемъ“**

Изършва и строи водни и механически електро-централи за електрифициране на градове, селища, фабрики, казарми, хотели, банки и пр.
ГРАДОВЕ: Провадия, Карлово, Севлиево, Своге и др.
ФАБРИКИ: Фабрика за шоколадъ Пѣевъ, Текстилна фабрика Илия Г. Каловъ, Акц. Текстилно Д-во Андоновъ и Михаиловъ — Сливенъ, Текстилна Фабрика Димитръ Сарайвановъ — София, Текстилна фабрика „Принцъ Кирилъ“ на Иванъ Беровъ — Габрово и др.
БАНКИ: Българска Търговска Банка — София, Кредитна Банка — София.
Мина ПЕРНИКЪ трансформаторни постове и армирани кабели.
Постояненъ голѣмъ складъ на разни електромотори, динама, инсталационни материали, абажури, полюлей, настолни лампи, отоплителни тѣла и пр.
Строй електрически желѣзници и трамваи.
Проспекти и оферти се изработватъ при поискване безплатно.
Всѣкога на разположение инженери.

2—10

Къмъ морето и Дунава за напрѣдъкъ!

МОРСКИ СГОВОРЪ

Официаленъ органъ
на Българския Народенъ Морски Сговоръ.

Година II Брой 4 Априлъ, 1925 год. гр. Варна.	Годишенъ абонаментъ: за България . . 100 лева за чужбина . . . 120 лева Отдѣленъ брой 15 лева.	Уредва Книжовно-Просвѣтния отдѣлъ Редакторъ Сава Н. Ивановъ.

ОБЩИНСКО ... 3

Николай Мждровъ.

МОРЕТО.

— 1 —

Безтрепетно и сънно,
морето се разстила,
подобно на пустиня,
оборена отъ сънь.
И нищо не смущава
притихнали пространства,
изпаднали въ унесъ,
разнѣжени въ блѣнъ.

И въ трепетна игривость
вълнитѣ се въззематъ
и тихомъ се разбиватъ
безсилни о брѣга. —
Разнѣжени и кротки,
приждатъ и отстжпватъ,
подобно плахи стжпки
на трепетна сърна.

Притихнало и морно,
морето се раздипля,
подобно на пустиня,
оборена отъ сънь.
И нищо не смущава
безтрепетни пространства,
обхванати отъ унесъ,
разнѣжени отъ блѣнъ.

— 2 —

На пѣнни ескадрони
— развихрени и тръпни —
долитатъ твойтѣ маси
отъ пѣна и злина.
И погледа примрѣженъ,
средъ тръпки и боязни,
се лута и замира
въ пияна далнина.

Безъ память си отъ сила,
отъ унеси и мощность,
разкждрена ливада
на гибель и на смъртъ!
Въ тъмнитѣ ти пазви
погледа съзира
алчаща примамка
за дръзкитѣ плувци!

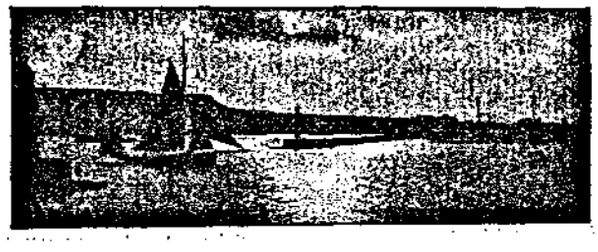
Че тамъ смъртьта е пѣсень
— усмивка и купнежи, —
че тамъ душата гине
въ блѣнове по волность. —
Че тамъ смъртьта пристжпва
— дирена сестра —
да води и напжтства
смѣлата мечта.

— 3 —

Въ нестройната ритмичность
на кипнали вълни
полита смѣла лодка
къмъ сини далнини. —
Че жаждата по гибель
отвежда неотклонно
къмъ зѣещата бездна
на взбунени води.

Пиянство е обзело
душитѣ на гребцитѣ —
пияни сж отъ сила,
лазури и безбрѣжность. —
Че тамъ смъртьта е кротка
— жадувана и званна
и води, и закриля
съ ласкитѣ на майка.

гр. Варна, 1924 г.

Сава Н. Ивановъ.

КОНФЕРЕНЦИЯТА ЗА ЧЕРНОМОРСКИЯ НАУЧЕНЪ ИНСТИТУТЪ.

На 21 и 22 Февруарий т. г., по инициативата на Главното Управително Тѣло на Българския Народенъ Морски Сговоръ, се състоя въ Варна Конференция по въпроса за Черноморския Научен Институтъ.

Този въпросъ е занимавалъ ржководителитѣ на Българския Народенъ Морски Сговоръ още отъ началото на сжществуването на организацията и за цельта още на времето си бѣ образуванъ фондъ — Черноморски Научен Институтъ —, който сега възлиза на сумата 100,000 лева.

Презъ течение на миналото лѣто, събора на славянскитѣ географи и етнографи, който се състоя въ Прага, между многото други решения, взе и следнята резолюция:

„Първиятъ конгресъ на славянскитѣ географи и етнографи, следъ като разисква върху предложението на професора отъ Люблянския университетъ — г. А. Гаваци — реши:

а) Да поиска отъ правителствата на всички славянски държави (съ изключение на полското правителство) да основатъ по възможность по-скоро на морския имъ брѣгъ океанографически институтъ, за изучаване на природнитѣ условия (химически, физически и биологически) на морето, което мие тѣхната територия.

б) При това умоляватъ се славянскитѣ научни институти да настоятъ предъ респективнитѣ министерства да предвидятъ въ бюджета си за идната година суми, достатъчни за осигуряване основаването на тоя институтъ преди идния ни конгресъ презъ 1927 година.

На споменатия по-горе съборъ България бѣше представена отъ делегати изъ срѣдата на нашитѣ научни учреждения (Университета, Академията на Наукитѣ, Археологическия Институтъ, Историческото Д-во и пр).

Предъ видъ на това, че Българския Народенъ Морски Сговоръ, работяйки още отъ 3 години преди тоя съборъ за създаването на подобенъ институтъ, е достигналъ вече въ това направление известни резултати (Морския Музей, Морската Библиотека и фонда „Черноморски Научен Институтъ“ при Гл. Управит Тѣло), то Главното Управително Тѣло на Б Н М Сговоръ се счете дължно да вземе инициативата за да свика една конференция отъ представители на всички учреждения и организации, които работятъ въ сжщия духъ, за да може да се координиратъ отдѣлнитѣ усилия и чрезъ спойката на Бълг Нар Морски Сговоръ да се достигне по-скоро желанната цель

Конференцията се откри на 21 февруарий въ 9 часа сутриньта въ единъ отъ салонитѣ на Девическата гимназия съ кратка привѣтствена речь отъ Председателя на Гл. Управ. Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ г. П. Стояновъ. Поставени бѣха за разглеждане следнитѣ въпроси:

1) Задачитѣ на Черномор. Научен институтъ.

2) Вземане становище по откриване на Института.

3) Начинъ и средства за формиране института.

Въ две последователни заседания на 21.II.1925 год. се разгледаха и обсждиха всестранно горнитѣ три въпроса, следъ което въ третото и последно заседание ни 22. II. 1925 год. се състави и подписа заключителния протоколъ въ следния видъ:

„Първата Конференция, свикана по инициатива на Главното Управително Тѣло на Българския Народенъ Морски Сговоръ въ гр. Варна на 21 и 22 февруарий 1925 г. за да обсжди въпроса за създаване на Черномор. Научен Институтъ, въ съставъ:

Балабановъ Никола — представитель на Министерството на Народното Просвѣщение, Бончевъ Г. — професоръ по минерология, Гочевъ — представитель на Варненското Археологическо Д-во, Грековъ Сл. — представитель на Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, Долински — представитель на Вишето Търговско У-ще, Ивановъ Сава — редакторъ на сп. „Морски Сговоръ“, Иширковъ А., професоръ — представитель на Академията на Наукитѣ и на Софийския клонъ на Б. Н. М. Сговоръ, Константиновъ Сп. — представитель на Македонския Научен Институтъ, Маноловъ Ал. — отъ Морския Музей, Мишевъ Н. — отъ Гл. Управително Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, Михайловъ Иванъ — отъ Русенския клонъ на Б. Н. М. Сговоръ, Мушмовъ Н. — представитель на Народния Археологически Музей и Археологическия Институтъ, Найденовъ Яковъ — подпредседатель на Гл. Упр. Тѣло на Б Н. М. Сговоръ, Д-ръ Недѣлковъ А. — подпредседатель на Гл. Упр Тѣло на Б. Н М. Сговоръ, Нечаевъ — ихтиологъ, преподаватель въ Рибарското У-ще, Павловъ П. — дѣловодитель на Гл. Упр. Тѣло на Б Н. М. Сговоръ, Пеневъ Н. и Пѣевъ Д. — представители на съюза на химицитѣ. Радевъ Ж., професоръ — представитель на М-вото на Народното Просвѣщение, Славяновъ Г., — секретарь на Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, Полковникъ Соларовъ — началникъ на Варненския Гарнизонъ, Стояновъ П — председатель на Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, Стояновъ Ив. — представитель на Историческото Д-во, Стефановъ С. — отъ Гл Упр. Тѣло на Б. Н М. Сговоръ, Стателовъ Б., капитанъ II рангъ — отъ Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, Стоиловъ А. П. — представитель на Народния Етнографически Музей, Станевъ Б — Директоръ и представитель на Рибарското У-ще, Проф. Шишковъ — представитель на Университета и на Балканския. Близкоизточенъ Институтъ и Шкорпилъ К. — отъ Морския Музей.

като изслуша изложението на Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, следъ обстойни разисквания, намѣри че:

1) Идеята на Б. Н. М. Сговоръ за създаване на Черноморски Научен Институтъ — една отъ най-главнитѣ задачи на организацията е—навременна.

2) Черноморскиятъ Научень Институтъ трѣбва да започне най-напредъ съ океанографски изучвания (въ биологично и хидрографско отношение) на Черно море, като за цельта се създаде **Морска Биологична Станция.**

3) Той трѣбва да си постави задачата да изучи всестранно крайбрѣжията на Черно море и Дунава, както и значението на тѣхнитѣ води за нашето народно стопанство.

4) За по-пълно изучаване на крайбрѣжията и съ огледъ на сегашнитѣ усилия за по-висока духовна и материална култура, трѣбва да се продължатъ изучванията въ **археологическо и историческо отношение.**

5) Все съ сжщата цель се налага и едно систематично проучване въ **природонаучно и географско отношение.**

Положенията, изтъкнати въ горнитѣ петь точки съ набелѣзанитѣ насоки за системно изучване, ще допринесатъ твърде много за опознаване на Черно море и Дунава и ще помогнатъ да се събуди у българина по-вече интересъ къмъ тѣзи източници на неизчерпаеми блага и икономически подемъ Единъ научень институтъ обаче, не може още отъ сега да се заеме съ разрешението на тази толкова обширна задача, защото липсватъ средства и начини да се обединятъ и поставятъ подъ едно ржководство създаденитѣ вече помощни учреждения. Освенъ това ще бждатъ необходими голѣми инсталации и разходи за издръжка, а сжщо така и учени сили, които да насочватъ и ржководятъ неговитѣ обширни научни работи. Конференцията не си прави илюзии, че могатъ веднага да се намѣрятъ достатъчно учени сили — тѣ трѣбва да се създадатъ чрезъ упорита работа, настойчиво залягане и голѣми материални разходи.

При това тя намира, че е време да се пристжпи къмъ изпълнение на тази идея, тъй полезна не само за морското и дунавско крайбрѣжия, но и за цѣлата страна. Подкрепа на това, тя намира и въ досегашната дейность на Варненското Археологическо Д-во за изучване на черноморското крайбрѣжие въ археологическо и историческо отношение и въ дейностьта на важнитѣ търговско-стопански учреждения — крайбрѣжнитѣ търговско индустриялни камари, Висшето Търг. У-ще и Рибарското У-ще, които, и при сегашната си материална и учена сила, могатъ да вематъ участие въ предварителнитѣ работи за създаване на Черноморски Научень Институтъ.

Вследствие на това конференцията реши:

1) Да се уреди **Морска Биологична Станция**, къмъ която да се придаде **Крайбрѣжна** и **Морска Метеорологическа Наблюдателница**, като необходимо начало за океанографско изучване на черноморския басеинъ.

2) Станцията да се постави подъ ведомство и ржководство на единственото за цельта научно учреждение въ страната — природонаучния отдѣлъ на физико-математическия факултетъ при Университета — до създаване на Черноморския Научень Институтъ, за да може да се издигне на потрѣбната научна висота и да даде максимумъ научни постижения.

3) За биологична станция да се използува приготвената специално за аквариумъ сграда въ г. Варна.

4) Да се направятъ специални постжпки предъ Министерството на Народното Просвѣщение да се освободи въпросното здание и даде въ фактическо владение на Университета.

5) Да се поискатъ отъ Министерствата на Народното Просвѣщение, на Войната, на Общественитѣ Сгради, Пжтищата и Благоустройството, на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти, средства за довършване инсталациитѣ по приготвяне сжщото здание за биологична станция.

6) Да се замоли М-вото на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти да поеме устройството и издръжката на метеорологическата наблюдателница, а сжщо така да се подготви подходящо лице за нея.

7) Да се възложи на представителя на катедритѣ по зоология при Университета да подбере и подготви нуждитѣ научни работници за биологическата станция.

8) Да се замоли М-вото на Войната да изпрати на първо време единъ морякъ да се подготви за научна хидрографска работа.

9) Да се замоли правителството да дава помощь на Морския Музей, както дава на музеитѣ въ София и другаде, още по-вече, че Морския Музей като най-младъ, най-много се нуждае отъ подкрепа.

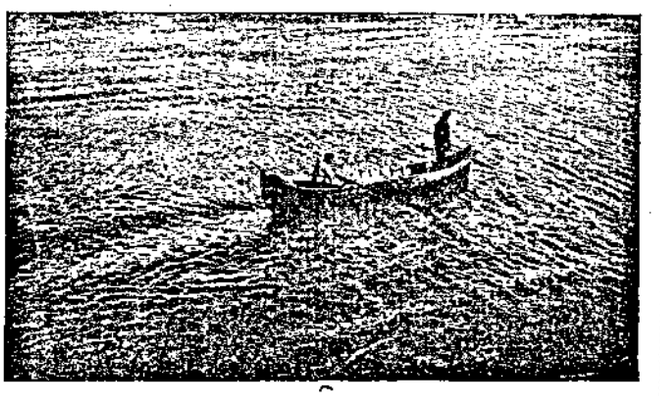
10) Да се образува **Временень Ржководенъ Комитетъ**, който да организира, насочва и ржководи първитѣ подготвителни работи на бждащия Черноморски Научень Институтъ и който да се състави отъ представители на:

1) Б. Н. М. Сговоръ — (2-ма души).
2) Варнен. Археологич. Д-во — (1 представ.).
3) Биологическата Станция — (2 души).
4) Висшето Търг. У-ще — (1 представ.).
5) Рибарското училище — (1 представ.)
6) Търговско-Индустриялнитѣ Камари въ Русе, Варна и Бургазъ (по 1 представитель).

11. Да възложи на Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. Морски Сговоръ да поднесе заключителния протоколъ на всички учреждения, до които се отнася и да се грижи за неговото изпълнение".

Конференцията се закри съ кратка речь отъ подпредседателя на Гл Управ. Тѣло на Б. Н. Морски Сговоръ Д-ръ Недѣлковъ, който изтъкна голѣмото значение на тоя актъ за бждащето правилно и планомѣрно изучаване на нашитѣ брѣгове и прибрѣжни води въ всѣко отношение. Той подчерта общото задоволство на участницитѣ въ конференцията за пълното разбирателство по повдигнатитѣ въпроси и голѣмото желание въ всички представители да дадатъ съдействието си за по-скорошното реализиране идеята за Черноморския Научень Институтъ, който трѣбва да се счита вече, че е въ зародиша си, следъ като се подписа вече гореизложения протоколъ.

Варна, 23. II. 1925 год.

Морска идилия въ Бургазския заливъ.

В. П.

ДОБРА ПРОЯВА.

Изникналитѣ въ много провинциални градове клонове на „Българския Народенъ Морски Сговоръ" доказва по единъ блѣстящъ начинъ проявенията голѣмъ интересъ на широкитѣ народни български маси къмъ целитѣ, които Сговора си е задалъ и преследва. Това извънредно радостно и симптоматично явление иде да опровергае сложеното въ мнозина убеждение, че българина, който се чувства привързанъ само къмъ своята земя, не се интересува отъ морето, не го обича и нѣма привързаность къмъ него. Действително, вѣрно е, че въ миналитѣ вѣкове, когато България, следъ редъ държавнически процеси се оформи въ самостоятелна и политическа независима единица, не е познавала тъй добре грамадната полза отъ морето, въпреки обстоятелството, че въ известни териториални части е граничила съ него. Ползата отъ морето не се е особенно ценяла и заради това народътъ ни не е обръщалъ внимание на него, а е пригърналъ земята, като единственъ источникъ на неговитѣ блага. При това трѣбва да се прибавятъ още редъ други политически, социални и расови причини, които на времето си не сж подтиквали и будили интересътъ на българитѣ къмъ морето. Отъ историята знаемъ, че при военнитѣ си и завоевателни акции нашитѣ прадѣди сж предпочитали сушата, а сведения за голѣма морска търговия не сжществуватъ. Презъ петвѣковното ни робство подъ турско владичество и дума не могло да става за поощрение на интересътъ ни къмъ морето Следъ освобождението на България отдѣлни родолюбиви и далновидни българи, а по-после и самитѣ правителства, обърнаха веднага внимание на воднитѣ пжтища и замислиха създаването на народното търговско и военно мореплаване, резултатъ на което е сегашното ни параходно д-во и бившиятъ ни воененъ флотъ.

Преживѣнитѣ въ продължение на 46-годишното ни политическо сжществуване събития и особенно преживѣнитѣ въ последнитѣ години военни и ступанственни разочарования, попречиха извънредно много на развитието на нашето национално морско дѣло.

Съ унищожението на военниятъ ни флотъ и съ ограничението дейностьта на търговскиятъ ни флотъ, морското дѣло намали значително своя темпъ на развитие. Но то не угасна. Намериха се родолюбиви и енергични българи, които обединиха всички националии групи, милеющи и желающи да си имаме собственно мореплаване, и заработиха за повдигане интереса на широкитѣ народни маси къмъ морето. Инициятивата за това излезе отъ създаденията преди нѣколко години въ Варна „Български Народенъ Морски Сговоръ", чийто създатели и сегашни ржководители се нагърбиха съ тежката но доблестна задача, да вжзбудятъ интересътъ на българина къмъ родното море, да изяснятъ грамадното му значение за неговиятъ политически и ступански животъ и възбудятъ обичьта му къмъ него.

Започнатата работа даде скоро своитѣ отлични резултати: като последица отъ тоя грамаденъ интересъ къмъ морето и съзнание за неговото значение е, появата на провинциалнитѣ клонове на Морския Сговоръ, които съ жаръ поематъ начертанитѣ имъ отъ Главното Управително Тѣло уставъ и цели. Като се вземе предъ видъ дейностьта на тия клонове и създаденото до сега отъ тѣхъ, съ пълно право може да се твърди, че поставенитѣ задачи отъ устава напълно ще бждатъ постигнати, които на кратко сж следнитѣ:

1) Пробуждане любовь къмъ морето и подбуждане разумно национално морско чувство.

2) Въздействуване за развитието и усилването на народното ни мореплаване.

3) Ратуване за подемане морскитѣ и рѣчни промисли, като за това се насърдчава и подпомага правилното разселване и заселване на морскитѣ ни и рѣчни крайбрѣжия

4) Подпомагане за присвояване и засилване целесъобразна и разумна обществена и държавна морска и рѣчна политика и просвѣта.

Буденето интересъ въ българскиятъ народъ къмъ морето и всестраннитѣ освѣтления за грамадната роль, която то играе въ живота на народитѣ и държавитѣ, които го иматъ и които посредствомъ рационално използване на неговитѣ неизброими блага сж съградили своята економическа, културна, военна и пр. мощь — ето една високо благородна и патриотична задача, на която трѣбва да се посвети всѣки интелигентенъ българинъ. Природата е ощастливила отечеството ни съ море отъ источната му часть, а нека не изгубваме надежда, че въ близко бждаще ще получимъ и обещаниятъ ни по мирниятъ договоръ южень край.

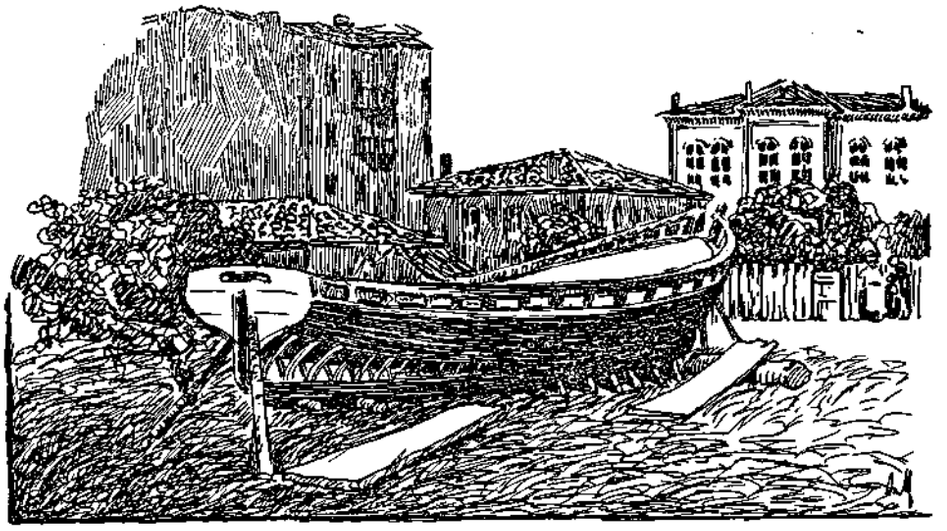
Ако до сега вниманието на българина е било отвлечено отъ морето, то това е било само поради известни външни фактори. Обида би било за народа ни, ако се твърди, че той е чуждъ на културнитѣ влияния. Въ полето българинътъ е добъръ орачь и скотовъдецъ, на бойното поле нѣма равенъ на себе си по храбрость, въ зараждащата се национална индустрия се стреми да настигне другитѣ индустриални страни, въ училището е доста възприемчивъ — и, ако при тия му и други още ценни качества, се развие въ него съзнанието за благодатитѣ отъ моретата и рѣкитѣ, особенно като фактори за повдигане родното производство и износъ, то съ това ще се изпълни една голѣма празднота въ структурата на стопанскиятъ му и политически животъ, за да го направи достоенъ да заеме видно мѣсто въ редътъ на културнитѣ народи. Съ това високо съзнание българинътъ ще бжде готовъ и на всички материални жертви, които ще сж потрѣбни за съзпаването на националното ни корабоплаване, за което Морскиятъ Сговоръ тъй старателно и систематично ратува. Относително начинитѣ и средствата за постигане на всичкитѣ задачи на Морскиятъ Сговоръ, досегашната дейность е най-красноречивото доказателство, че тѣ сж добрѣ подбрани и правилно използватъ.

Въ настоящата статия ние искаме да обърнемъ вниманието на една нова инициатива и проява, която забелѣзваче въ редоветѣ на нѣкои отъ провинциалнитѣ клонове и която инициатива заслужава най-голѣмо внимание и подкрепление.

Провинциалнитѣ клонове, които вече броятъ голѣмо число членове отъ всичкитѣ слоеве на обществото, изказватъ желание да си построятъ собствени помещения въ свързани съ желѣзнопжтни мрѣжи крайморски населени пунктове, които иматъ лечебни и курортни преимущества. Отъ респективнитѣ общини ще бждатъ поискани само безплатно

отстжпване на мѣста. Като разполагатъ съ такива помещения, макаръ и строени по барачна система, клоноветѣ ще могатъ презъ курортнитѣ сезони групово да посещаватъ морето и да използватъ благодатитѣ му за извѣстно време, като ще иматъ случай и непосредственно да се опознаятъ съ него. Сказкитѣ и разясненията, които въ туй време ще могатъ да се даватъ на посетителитѣ отъ членове на Сговора или други лица, които познаватъ морската история и неговата културна роль и значение, ще бждатъ най-непосредственнитъ и добъръ пропагандаторъ на идеитѣ за опознаване морето. Ние познаваме много добре и лечебнитѣ свойства на морето и неговиятъ плажъ. Въ такъвъ случай тия единъ видъ лѣтни станции на провинциалнитѣ клонове ще допринесатъ много въ лечебно отношение на своитѣ членове. Държави, които нѣматъ море, но познаватъ неговитѣ лечебни свойства, си устройватъ по изкуственъ начинъ басейни съ морска вода и плажове.

Ето защо, добрата проява, която провинцията чрезъ своитѣ клонове на Морскиятъ Сговоръ отбелѣзва съ желанието си да си построи за всѣки клонъ отдѣлно лѣтни станции, като идея симпатична и въ духа на дейностьта на Сговора, би трѣбвало най-енергично да се подкрепи, а тамъ, гдето тя още не се е появила, да се пропагандира, и стане обща за всички членове на Царството. За избиране пбдходящи и мѣстодостжпни морски пунктове и за намаленото пжтуване на групитѣ по желѣзницитѣ, главното управление на Морския Сговоръ ще направи нуждното и ние сме увѣрени, че Правителството ще се отздве благосклонно и ще подкрепи тая хубава инициатива.

Единъ кжтъ отъ Бургазъ. Рисунка отъ Ал. Мутафовъ.

Сава Н. Ивановъ.

ПОЧВЕНИЯТЪ СЪСТАВЪ НА ЧЕРНОМОРСКОТО ДЪНО.

Почвата на Черноморското дъно се състои главно отъ континентална тиня, която представлява отъ себе си синкава или сивосинкава тиня, приемаща въ сухъ видъ пепелно-сивъ цвѣтъ. Тъй като континенталната тиня се образува отъ продуктитѣ на разрушенитѣ материкови породи, тя не е нищо друго, освенъ смлѣти на прахъ минерални частици, смѣсени съ глинесто вещество. По малкитѣ дълбочини около брѣговетѣ почвата се състои главно отъ прибрѣжна тиня съ раковини, а на нѣкои мѣста е примѣсена съ пѣсъкъ и охлювчета.

Известниятъ капацитетъ въ областьта на океанографията — Д-ръ Ото Крюмелъ — ни дава още по-подробни сведеня по въпроса и характеризира почвата на Черноморското дъно така*):

„Стръмнитѣ спускове на Черноморската котловина сж покрити съ една жилава свѣтло сива тиня, която въ повърхностния си слой добива черъ цвѣтъ. Последниятъ се дължи на желѣзниятъ сулфитъ, който се среща най-често въ видъ на зрънца или изпълва диатомевитѣ капсолки, а на нѣкои мѣста се явява въ видъ на иглички до 1 см. дължина. Въ тинята се среща и голѣмъ примѣсъ отъ кварцовъ пѣсъкъ. Дълбокитѣ части на Черноморското дъно сж изпълнени съ синя тиня, цвѣтъ на която се мѣни отъ свѣтлосинъ до тъмносинъ, споредъ количеството на попадналитѣ въ нея бѣли аморфни частици, които представляватъ отъ себе си смлѣтъ на прахъ калциевъ карбонатъ. Споредъ Murry, тия частички сж химически продуктъ отъ вида Oolithe. Изобщо понтийскитѣ утайки сж по бѣдни отъ калциевъ карбонатъ, отколкото тия на източното Срѣдиземно море. Въ най-дълбокитѣ части на Черно море, подъ 2100 метра, калциева карбонатъ достига едвамъ отъ 13—16% и само веднажъ е билъ наблюдаванъ въ по-голѣмо количество (65%). Мангановитѣ утайки на всѣкждe по дъното сж незначителни, а въ дълбокитѣ мѣста съвсемъ липсватъ. Напротивъ, желѣзниятъ сулфитъ, който сжщо трѣбва да се разглежда като химически продуктъ съставлява половината отъ всички утайки, ето защо понтийскитѣ утайти могатъ да се характеризиратъ като желѣзно-сулфидна тиня. Само по дъното на поплиткитѣ води, а именно въ северозападната часть на морето, сж се отложили и натрупали миди и варовити алги".

*) D-r Otto Krümmel — „Handbuch der Ozeanographie", Band I, 2 auflage, Stuttgard, 1907, стр, 178.

За да допълня картината, която ни дава Крюмелъ за Черноморското дъно, ще спомена че споредъ изследванията на руския ученъ Зерновъ, по срѣдата на района Севастополъ—Дунава—Одеса, дъното на Черно море на едно грамадно пространство съ неправилно елипсовидна форма съ дължина 130 километра и широчина 75 километа, е покрито съ така нареченото филофорно поле. То представлява отъ себе си грамадни натрупания отъ живи водорасли — Phyllophora rubens.

Колкото се отнася за почвата на Черноморското дъно близко при нашитѣ брѣгове, то тя се характеризира така:

При Ахтополъ — пѣсъкъ и раковини; при Василико, Портъ-Виза (устието на Караачъ) и Кюприя — пѣсъкъ; северно отъ Кюприя — пѣсъкъ, раковини и камъни; при Кавакското заливче — пѣсъкъ, а източната му часть — пѣсъкъ и тиня; отъ Созополъ на западъ — пѣсъкъ; въ Циганското заливче — рѣдка тиня или тиня съ трева; въ Форо-ското заливче, при самия брѣгъ — пѣсъкъ, навѫтре въ морето — тиня; около носъ Форосъ — пѣсъкъ; по цѣлата северо-западна часть на Бургазскиятъ заливъ — пѣсъкъ; при южното Месемврийско заливче, до самия брѣгъ — едъръ пѣсъкъ, по-мористо — тиня: въ северното Месемврийско заливче — едъръ пѣсъкъ, раковини и чакълъ; между Месемврия и носъ Емине, близо до брѣга — пѣсъкъ и тиня, по-мористо — тиня; при носъ Коцанъ — пѣсъкъ; северно отъ него — пѣсъкъ и малки раковинки; около Черния носъ — ситенъ пѣсъкъ; около устието на р. Камчия — пѣсъкъ и тиня; въ Варненския заливъ — пѣсъкъ; при Балчикъ — тиня; при Каварна, близо до брѣга — пѣсъкъ, а по-мористо — гѫста тиня; около носъ Калиакра — тиня.

Варна, 21 януарий 1925 г.

Инженеръ — Корабостроитель Пампуловъ.

ВѢТРОХОДЪ БЕЗЪ ВѢТРИЛА.

Ротороритъ на Флетнера и приложението му като корабенъ двигатель.

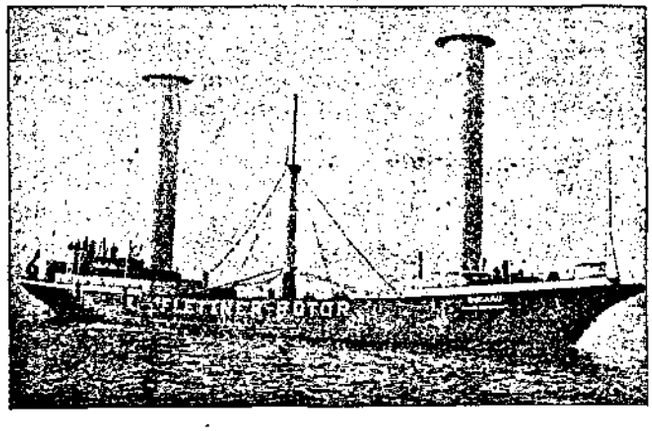
Теоретическитѣ понятия въ корабостроението върху вѣтроходството сѫ още много примитивни. Въ тая насока даже понѣкога сѫ биле разпространявани и фалшиви понятия. Директоритъ на Аеро и Хидродинамическиятъ Институтъ въ Амстердам, Г-нъ Антонъ Флетнеръ, сѫщиятъ тоя, който преди нѣколко години построи своето специално Флетнерово кърмило за корабитѣ, което напоследъкъ е въведено почти въ всички голѣми европейски кораби и което кърмило предава на кораба отлични маневренни способности, се е стремилъ да направи едно подобрение въ досегашнитѣ вѣтрила, за което той редъ години прави своитѣ научни изследвания. Изпърво той съзрѣлъ своята задача въ това да изследва начина на действието на вѣгъра върху досегашнитѣ вѣтрила. Въ аеродинамическата изпитателна станция въ Göttingen той произвелъ много опити съ корабни модели, снабдени съ обикновенни, металически и такива отъ пергаментъ вѣтрила. Отъ всичкитѣ направени опити се е видѣло, че чрезъ употрѣблението на твърди металически вѣтрила ще може да се постигне добъръ резултатъ. Проектирало се е да се направятъ металически вѣтрила съ голѣма площадъ, но сѫ се явили много трудности по изпълнението на тази задача. Флетнеръ обаче се е огледалъ за други възможности. Обмислена е била и възможностьта за употрѣблението на една вѣтърна турбина, чиито перки споредъ Флетнеровата система сѫ биле управляеми.

Отъ управляющитѣ аеродинамическата изпитателна станция при университета въ Göttingen е била лансирана идеята да се увеличи действието на едно въртяще се тѣло чрезъ въздействие надъ непосредствено обкржающия въртящето тѣло въздушенъ пластъ, като се всмуква една часть отъ него. Сѫщо и въ тая область Флетнеръ е направилъ много опити, но сѫ се явили голѣми затруднения въ особенностьта при построяването на голѣми нагласяващи се перки. Тия мъчнотии сѫ накарали Флетнеръ да се замисли за едно приспособление, което да бѫде примитивно и да не бѫде чувствително къмъ силнитѣ бури.

Презъ 1922 год. Флетнеръ се е занималъ съ мисъльта да възпроизведе искуствено циркулационно течение около една здрава неподвижна къмъ кораба симетрична профилна плоскость. Чрезъ различно подбиране смисъла на въртението на искуствено полученото циркулационно течение е трѣбвало да се управлява кораба за преденъ и заденъ ходъ. Тази си мисъль той е патентиралъ въ Германия на 17 септемврий 1922 година. При понататъшнитѣ си изследвания той се е натъкналъ на идеята да употрѣби вмѣсто платна неподвижни плоскости въртящи се около една черупка. Най първо той е мислилъ да употрѣби 2 вала, които да бѫдатъ съединени съ една въртяща се черупка, а по-кжсно е замислилъ и върху единичнитѣ цилиндри. Той е билъ подкрепенъ въ възгледа си, когато въ края на 1922 год. е била оповестена работата на професоръ Фьотингеръ върху „Нови основи за теоретичното и експерименталното третиране на винтовата проблема". Доказателството, че сѫ нужни особенни машини за въздействие на въртението, му е допринесло твърде много и е накарало Флетнера да направи едно ново патентиране.

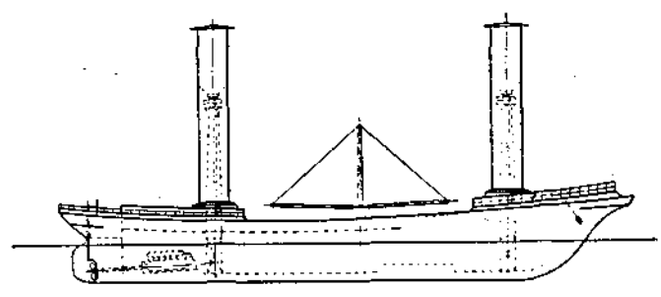
Въ 1852 година известниятъ берлински експерименталенъ физикъ „Magnus" е опочестилъ едно ново свое откритие подъ името „Върху отклонението на снарядитѣ". Ученията физикъ Magnus е направилъ много изследвания на въздушнитѣ течения около снарядоподобнитѣ тѣла, главно отъ балистична гледна точка. Той е извлѣкалъ следнятъ законъ: Ако единъ снарядъ бѫде приведенъ въ въртение и неговата симетрична ость не съвпада напълно съ тангенциалното направление на пѫтя му, то тогава върху снаряда действа едно странично течение. Отъ действие на въртението това странично течение упражнява една напречна сила перпендикулярна на пѫтя на снаряда, която е и много неприятна за артилериститѣ. Magnus установилъ, че ако едно въртящо се цилиндрично тѣло бѫде духано отъ вѣтъра съ направление перпендикулярно на чертата ость, то освенъ силитѣ на съпротивлението, вследствие несиметричнитѣ въздушни циркулации върху цилиндра действатъ странични напѣгания, чиято равнодействующа действа въ една друга посока отъ тая на вѣтърътъ, а именно въ посоката въ която действатъ релативната вѣтърна скорость и периферialната такава. Характерното при този

процесъ е това, че странично налегателната сила на цилиндра приведенъ въ въртене и подложенъ на действието на вѣтъра е приблизително 15 пъти по голѣма отколкото налеганието, което сѫщияятъ тоя вѣтъръ упражнява върху едно вѣтрило (платно) съ сѫщата налегателна площадъ, както цилиндра. Покѫсно Lord Rayleigh въ една кѫса статия е разгледалъ сѫщитѣ явления върху тенисовитѣ топки. Той намерилъ, че около топката се образува едно циркулационно течение, безъ обаче да каже нещо защо произлиза и какъ се образува това течение. Преди 10 години Lafay продължилъ работата на Magnus'a въ Парижъ. Отъ чисто научна и теоретична гледна точка испитателната станция въ Göttingen презъ месецъ априлъ 1923 година е повторила опититѣ на Lafay, като никогашъ не е мислила да използува тоя ефектъ за практически цели. Флетнеръ като чулъ, че се говори за опититѣ на испитателната станция въ Göttingen се побоялъ да не би нѣкой да е вземалъ отъ него идеята и да я е патентиралъ, тъй като по него време той е правилъ и опититѣ си въ сѫщата испитателна станция. Затова именно Флетнеръ патентовалъ веднага своята мисъль и направилъ първитѣ си опити на вода съ единъ малъкъ моделъ на корабъ въ водитѣ на Wansee при Берлинъ. Механизмътъ служащъ за движението на модела корабъ се е състоялъ отъ единъ часовниковъ механизъмъ, който е движелъ единъ книженъ цилиндъръ отъ 15 см. диаметъръ и 40 см. височина. Опита е далъ добъръ резултатъ. Следъ това Флетнеръ е направилъ още много опити и проучвания, добилъ се е до съвършенно положителни резултати и е образувалъ специално дружество за построяването на новиятъ корабенъ двигателъ въ истинскиятъ му видъ. (Фиг. 1.)

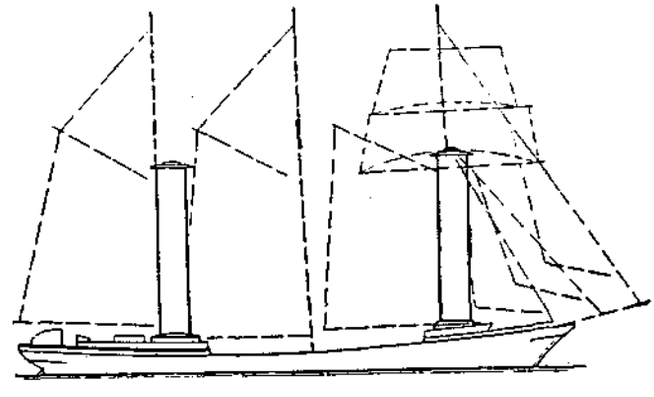

Кораба на Флетнера.
Фиг. 1.

Приложението на тоя Флетнеровъ принципъ се е осѫществилъ на практика по следнията начинъ: Фридрихъ Круповата корабостроителница „Германия" въ Килъ се е интересувала още преди 2 години отъ успѣха на Флетнеровиятъ патентъ и приложението му на практика. Сега на Флетнерово разположение е билъ даденъ тримачтовия вѣтроходенъ корабъ „Buckau", принадлежащъ на дружеството Hanseatischen Motorschiffahrt A. G. въ Хамбургъ. Господата отъ корабостроителницата, „Германия" сѫ се отнесли съ голѣма грижа и любовь къмъ това ново дѣло и сѫ употрѣбили всички усилия за доброто изпълнение на конструкцията. На палубата на кораба сѫ биле направени два свободни, безъ никакво натегание, пивота съ диаметъръ 1.5 метра и височина около 13 метра. Около пивота е билъ построенъ единъ цилиндъръ отъ 1 мм. дебелъ стоманенъ листъ, надлежно укрепенъ, надлъжно и напречно, който цилиндъръ е можелъ да се върти въ две легла (фиг. 2). Цилиндритѣ имали единъ диаметъръ отъ 2·8 метра и една височина отъ 15·6 метра, които размѣри даватъ една повърхность едва $^1/_{10}$ отъ старата вѣтрилна повърхность на „Buckau" (фиг. 3). Горниятъ лагеръ служи главно да издържа страничнитѣ налѣгания, но е направенъ така, че да служи и като упорио легло за да носи собственото тегло на цилиндъра. Долниятъ лагеръ издържа малки сили. (Вижъ фиг. 2).

Фиг. 2.

Фиг. 3.

За движението (въртението) на цилиндритѣ служатъ два електромотора съ постояненъ токъ отъ 11 киловата, 220 волта, 750 обръщания, които сѫ устроени въ вѫтрешностьта на пивота. Посредствомъ единъ валъ и съ помощьта на предавателно устройство съ отношение 1 : 6 се върти цилиндъра въ горния си лагеръ. Тока се произвежда отъ единъ двуцилиндровъ дизелъ моторъ система „Германия верфтъ" отъ 45 конски сили.

Стабилитета на кораба, вследствие новото устройство, е много увеличенъ. До като стария такелажъ *) ималъ една тяжесть отъ 35 тона и една височина отъ 28 метра, двата пивота съ въртящитѣ се цилиндри иматъ една обща тяжесть отъ около 7 тона и една височина отъ 15·6 метра. Тъй като повишението или намалението на страничната налѣгателна сила е въ зависимость отъ отношението

*) Всички вѫжета, които служатъ да опъватъ мачтата и да държатъ и повдигнатъ платната се казватъ такелажъ.

между периферialната скорость на въртящиятъ се цилиндъръ и скоростьта на вѣтърната сила и понеже периферialната скорость на цилиндритѣ, вследствие равномѣрното имъ въртение, може да се поддържа постоянна и безъ да привишава една опредѣлена граница, то може и вѣтърното налѣгание, въпреки силното повишение на вѣтърната скорость (при усилване на вѣтъра или буря) да се повишава при въртението на цилиндритѣ до една опредѣлена граница, така че действието на роторитѣ е осигурено даже и при урагана.

Ако напримѣръ роторътъ е действувалъ при една вѣтърна скорость отъ 8 метра въ секунда и самиятъ роторъ има една периферialна въртяща се скорость отъ 24 метра въ секунда и ако внезапно вѣтърната скорость се усили отъ 8 на 12 метра въ секунда, тогава отношението между периферialната скорость на ротора и вѣтърната скорость, което преди бѣше $\frac{U}{V} = \frac{24}{8} = 3$, сега е $\frac{U}{V} = \frac{24}{12} = 2$; значи, че въпрѣки това, какво вѣтърътъ за себе си е станалъ по-силенъ, отношението за вземане на енергията е станало релативно по-слабо, така, че надали би се забелѣзало едно повишение на силата на страничното налягане. Това предположение и показание на изчислението се е потвърдило още при първото пробно пѫтуване. Въ тая действителность лежи едно голѣмо преимущество въ използването на вѣтърната сила въ сравнение съ старитѣ вѣтроходни кораби. Чрезъ произволното нагласяване числото на обръщенията на цилиндритѣ се овладяватъ напълно вѣтърнитѣ налѣгателни сили върху кораба и то въ противоположность на старитѣ платна всичко това става моментално. Не трѣбва вече при новото устройство при настѫпване на лоши вѣтрове да прибираме както по-рано нѣколко часа напредъ платната и да чакаме преминаването имъ, а можемъ свободно безъ всѣкакви опасения да продължаваме пѫтя си. Сѫщо, когато роторитѣ се намиратъ въ покой и духа вѣтъръ тѣ представляватъ много по-малко съпротивление, отколкото вѣтрилата.

Колебанията, които биха се явили при въртението, вследствие екцентрицитета въ цилиндъра, споредъ изчисленията, не представляватъ нѣкоя опасность. Досегашнитѣ опити и пѫтувания съ кораба показватъ че и въ тая съмнителна точка всички опасения сѫ неоснователни. Повреда на цилиндритѣ отъ морето е сѫщо изключена, но все-таки долнитѣ листове отъ обшивката на цилиндъра сѫ направени отъ по-дебелъ материалъ.

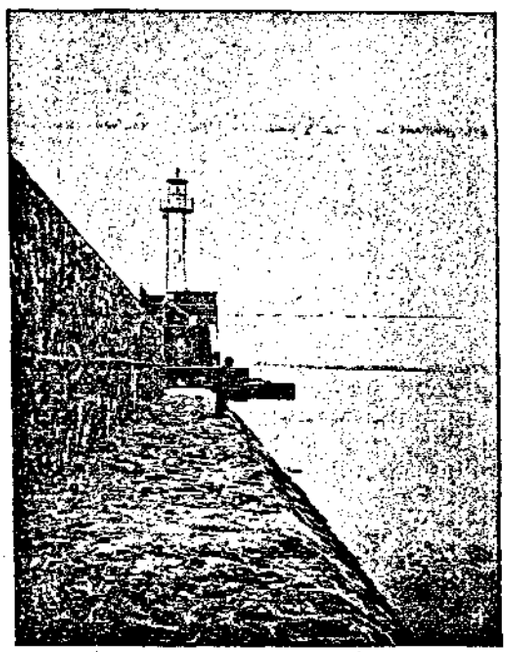
Навигационното управление на кораба е извънредно просто. Единъ едниченъ човѣкъ е въ състояние на обслужва роторитѣ. При случайнитѣ усилвания или утихвания на вѣтъра могатъ да се регулиратъ числото на обръщенията и да компенсираме по най-простъ начинъ излишека или недоимъка. Приставанията и отблъсванията ставатъ чрезъ пущане и управлението на предниятъ или задниятъ цилиндри. При пробнитѣ пѫтувания се е видѣло, че кораба при промѣната на вѣтърното направление не оставалъ неподвиженъ на мѣстото си, а е преминавалъ много бързо презъ вѣтъра като една яхта. Чрезъ промѣняване посоката нв въртението на двата цилиндри е възможно даже да се пѫтува при пъленъ заданъ ходъ.

Сигурностьта на движението вследствие двойното машинно устройство е извънредно голѣма. Готовностьта за действие е много бърза. Разнитѣ операции, които трѣбва да се извършватъ преди и следъ тръгването при платноходнитѣ кораби и които траятъ часове, тукъ траятъ само нѣколко секунди. Въ бждаще пѫтуването на курабитѣ не ще бжде въ зависимость отъ показанията на барометъра и съобщението за времето. Комендантътъ на кораба ще бжде въ състояние веднага да се справи съ всѣка една внезапна промѣна на времето и вѣтъра.

Последнитѣ проби бидоха направени въ Килския заливъ въ края на миналата година и успѣхитѣ направени съ новото корабно двигателно средство — роторитѣ — сѫ изненадали всички присѫтствующи между които е имало и официални представители отъ заинтересованитѣ морски среди.

Една отъ най главнитѣ придобивки въ смисъль на икономичность изъ иежду многото такива, независимо и отъ много по-ефтиното роторно устройство вмѣсто вѣтрилното, машинното или моторното такива, е тая въ спестяването на горивото, нуждно за движението на кораба, придобивка отъ голѣмо значение въ особенности за търговскитѣ кораби. Отъ пробнитѣ изчисления, които г-нъ Флетнеръ прави се вижда, че разноскитѣ за корабното движение ще могатъ да се намалятъ до единъ минимумъ (на около 30—80%) и съ това, поради намалението на главното разходно перо, траспорта по море съ кораби снабдени съ флетнеролитѣ ротори ще бжде още по-износенъ.

За сега изследванията за приложението на роторитѣ като двигатели продължаватъ, тѣ ще се усъвършенствуватъ още повече и освенъ че ще ги виждаме въ бждаще като двигатели на модернитѣ голѣми кораби наредъ съ усъвършенствуванитѣ до висша степень корабни парни машини и мотори, но сигурно тѣ ще бждатъ и най-икономичнитѣ и сигурни индустриални двигатели, а може би ще намѣрятъ приложение и въ въздухоплаването. Това флетнерово изобретение изненада морскитѣ среди въ всички държави и тъй като за неговитѣ усъвършенствуване и използване сѫ заинтересовани всесвѣтски корабостроителни фирми, приложението му може съ сигурность да се очаква.

Бургазския входенъ фаръ. Фот. Г. Цапевъ.

Рисунка отъ Ст. Кърпачовъ — Русе.

Д. Кованецъ.

ЛЕГЕНДА.

Главкъ се казваше силниятъ и хубавъ рибарь.

И всички отъ Антедонъ познаваха ловкостьта и смелостьта му. По цѣли дни той не се отдѣляше отъ морето и пълнѣше малката си лодка съ риба, която после изхвърляше на брѣга. Отъ тамъ я събираше въ голѣми кошници, изплетени отъ гъвки стъбла на ситникъ и я носѣше въ града за продань.

И всѣки бързаше да купи отъ него.

Единъ день, следъ изобиленъ ловъ, той доволенъ се връщаше, за да изхвърли рибата на брѣга. Но, едва хвърлената риба се допираше до трѣвата, тя бързо скачаше пакъ въ морето. Той, очуденъ, продължаваше да хвърля рибата; тя съ сжщата живость скачаше обратно въ морето. Когато не остана нито една риба ни въ лодката, ни на брѣга, той отиде пакъ въ морето. И втори пжть се върна съ изобиленъ ловъ, но пакъ сжщото се повтори.

Този день Главкъ не продаде нищо.

А на другия день отиде на брѣга, за да го разгледа внимателно. И видѣ, че имаше трѣва, стъблата на която бѣха покрити съ сиво-зелени люспици, като тѣло на риба. И хапна отъ нея, за да опита вкуса ѝ, защото вѣрваше, че тя правѣше рибитѣ да скачатъ. И следъ като я опита, едно силно желание се породи у него да влезе въ морето.

Този день той не улови нито една риба.

И всѣки мигъ водата го мамѣше и желанието му къмъ нея се усилваше все по-вече и по-вече. И тя най-после надви, привлече го за винаги и той биде превърнатъ въ морски богъ.

И Главкъ, младиятъ морски богъ, неуморно обикаляше своитѣ владения: прекраснитѣ си дворци отъ коралъ, бисеръ и скжпи камъни, обвити съ съ чудни водорасли. Той проникваше тамъ, кждето слънчевъ лжчъ не достига, и дълбочинитѣ се освѣтляватъ отъ хиляди свѣтящи обитатели на морето; тамъ, кждето водораслитѣ приличаха на тъменъ пурпуръ, или иматъ цвѣта на блѣда лилия. И той се възхищаваше отъ гъвкитѣ и плавни движения на рибитѣ съ златиститѣ очи.

Единъ день, когато Главкъ плаваше покрай брѣга, съгледа Сцила, прекрасната дъщеря на Форка. Оттогава неговитѣ коралови дворци му се сториха пусти и празни и самотата му тежеше.

И веднажъ отиде при Сцила да я моли да му стане жена. Той вѣрваше въ сполуката си, защото бѣше най-хубавецъ отъ морскитѣ богове. Но нимфата избѣга и не искаше да го чуе. И колкото пжти се опитваше да я склони, винаги биваше така.

Отчаяние се плъзна въ сърдцето му. И той отиде при Цирце, колхидската княгиня, на брѣга на Етрурското море, да дири помощьта ѝ. А тя бѣше прочута магесница. Сутринь рано тя излизаше изъ планината да дири билки и вечерь тайно изстискваше отровнитѣ сокове и ги смѣсваше съ яйце отъ кукумявка и кръвь отъ жаба. И правѣше пития, които даваха забрава, смъртъ и любовь. Главкъ отиде при нея, разправи ѝ болката си и ѝ поиска любовна напитка, съ която да привлече Сцила.

Хубавиятъ, печаленъ богъ се хареса много на Цирце. Страсть пламна въ сърцето ѝ и тя се помжчи да го отклони отъ Сцила.

— Ела при мене, най-прекрасний отъ морскитѣ богове, каза тя. Азъ ще бжда твоята забрава. Азъ, дъщерята на слънцето, съмъ сто пжти по-хубава отъ дъщерята на Форка. Какво може да ти даде тя, малката нимфа? Може ли да се сравни моята пламенна хубость и нежна страсть съ нейната водна студенина? Въ абаноса на моята коса, въ пурпура на моитѣ устни се таи топлината на слънцето. А нейната свѣтла коса прилича на водорасъли, до които никога не се е докоснала цѣлувката на слънчевъ лжчъ, — бледнитѣ ѝ устни приличатъ на мъртва медуза.

— Не любя те, Цирце, отвърна Главкъ. Не любя те. Сърце ми друга желае. Дай ми отъ напитката, която ми трѣбва.

И напраздно колхидската княгиня го увещаваше и му излагаше достоинствата на своята хубость и богатствата на двореца си. Напразно бѣше. Главкъ не искаше да я чуе. И избѣга. И пжтьтъ му обратно бѣше пжть на печаль и мракъ.

А Цирце, магьосницата, остана излъгана въ надеждитѣ си. И ядъ пламна въ сърцето ѝ, който съ нищо не можеше да се утоли. И взе тя та при-

готви смѣсь отъ най-яднитѣ билки, но които не даватъ смъртъ. Смеси още и всичката злъчна умраза на своята мисъль. И отиде та излѣ тази смѣсь въ кладенеца, въ който Сцила се кжли.

А Сцила, прекрасната нимфа, прекарваше въ безгрижие часоветѣ си. Всичко, което я заобикаляше я забавляваше Цвѣтята съ радость се навеждаха при нейното минаване и я молѣха да бждатъ украса на нейния вѣнецъ.

Лека като коситѣ на Венера презъ есень, пъргава като делфинъ предъ опастность, тя отиваше да се окжпи, както правѣше обикновено. Но едва докоснала се съ крака си водата, тя се видѣ заобиколена съ чудовища, които, като че бѣха часть отъ нея. И дивниятъ вѣнецъ, който малко преди това бѣше свила отъ най-нежни цвѣтя, се превърна на грамадни зжби, които се прилепиха къмъ чудовището.

Ужасена, младата нимфа се мжчеше да се освободи отъ тѣхъ, но разбра, че всичко бѣше напраздно..

Сцила, прекрасната дъщеря на Форка, се бѣше превърнала въ едно страшно, зжбесто чудовище, и въ сърцето ѝ, преди малко весело и щастливо, се вля отъ ядната умраза на Цирце, ревнивата магьосница.

Тя се хвърли въ морето и бѣше превърната на зла богиня, страшилище за моряцитѣ.

Застанала точно тамъ, на тѣсninата, кждето лазуритъ на небето се отразяваше неспокойно въ водитѣ и цвѣтоветѣ имъ се мѣняха всѣки мигъ, срещу вълнитѣ, които въ пудъ бѣгъ се въртѣха и и се стичаха въ бездната, Сцила, цѣла зжбата и страшна, наполовина подъ водата, причакваше корабитѣ.

Ако по нѣкакво чудо моряцитѣ се спасяваха отъ страшнитѣ ѝ зжби, тогава въ безуменъ скокъ политаха въ страшния водовъртежъ на Харибда, за да разправятъ тамъ, въ дълбинитѣ, за нежната и хубава нимфа, превърната въ зла и страшна богиня.

За „Дирекцията на мореплаването".

Главното Управително Тѣло на Българския Народенъ Морски Сговоръ, подбуждано отъ чисто национални и народополезни ступански интереси, въ желанието си да види осжществена день по-рано идеята за създаване на самостоятелно централно учреждение, което да събере разхвърленитѣ държавни служби по морскитѣ въпроси, а наедно съ това да обедини тѣхната дейность и имъ даде една правилна насока, е излѣзло съ едно напълно мотивирано и обстойно изложение по всички въпроси, засѣгащи морскитѣ ни промисли.

Разглеждайки нашето 13 вѣковно просжществуване на Балканския полуостровъ, ржководнитѣ фактори на Морския Сговоръ съ горчевина идватъ да признаятъ, че и до днесъ българското племе не е прозрѣло и *разбрало значението на морето*.

Много правилно сжщитѣ изтъкватъ, какво въ всички области на нашия културенъ и стопански животъ свързани съ морето и неговитѣ брѣгове, намъ ни е липсвала държавническа морска мисъль, както въ миналото, така и днесъ.

Изложението иде да убеди всички отъ необходимостьта за създаване на единъ централенъ органъ, който да обедини, а ведно съ това да култивира и насочва морската ни мисъль и дейность по истинския пжть, който трѣбва да се следва въ дадения случай.

Въ сжщия редъ на мисли въ изложението се казва, че единствената причина за упадъка на нашето мореплаване, риболовство, морелечение, солопроизводство и морезнание се дължи въ липсата на *Морска Дирекция* — такава, каквато отдавна сж преценили и създали вече великитѣ западно-европейски морски държави.

Заключавайки изложението, шестѣ най-изчерпателни пункта, даватъ да се разбере, че днесъ по-вече отъ всѣкога се налага откриването на въпросната дирекция, не намирайки никакви основателни спънки за осуетяването на този отъ грамадно значение за българския народъ — морски институтъ.

На край, Б. Н. М. Сговоръ се позовава съ апелъ къмъ всички държавни и обществени фактори да се проникнатъ отъ важностьта на повдигнатия въпросъ, като наредъ съ това съдействуватъ и сторятъ всичко за по-бързото създаване на проектираната *Дирекция по Мореплаването и Морскитѣ Промисли*.

Благородната инициатива, която е вземало Гл. Упр. Тѣло е по-вече отъ похвална. Не остава нищо друго, освенъ да се пристжпи къмъ нейното реализиране. Оставаме съ надеждата, че и това въ скоро време ще бжде осжществено, особенно както се научаваме напоследъкъ, този въпросъ билъ повдигнатъ и отъ страна на правителството.

Шуменъ, 12. II. 1925 год.

Пашмаковъ.

Приходитѣ отъ Варненското и Бургаското пристанища за финан. 1922/1923 год. сж били следнитѣ:

Наименование на приходитѣ	За Бургазъ	За Варна	Общо за двѣтѣ присг.
Отъ товар. право	7,469,962	6,206,702	12,676,664
„ кораб. „	1,223,707	875,030	2,098,737
„ санит. „	637,961	429,405	1,367,366
„ фарово „	918,586	853.381	1,771,967
„ наемъ и др.	1,315,064	2,716.074	4,061,138
Всичко лв.	11,895,280	11,080,592	22,975,872

Вложения капиталъ до края на финансовата 1922/23 год. възлиза за Бургазъ 9,082,908 лева, а на Варна 14,037,024 лева или общо за двѣтѣ пристанища 23,119,932 лева.

Отъ горната таблица изпъква ясно, че презъ посочената финансова година Бургазското пристанище е дало по-голѣми приходи отъ Варненското.

С. Ч.

Свѣтовниятъ риболовъ.

Англия е страната на голѣмата риболовна индустрия. Още отъ 15-я вѣкъ, англичанитѣ сж посещавали много редовно Исландия и Полярнитѣ морета. Сега тѣ още посещаватъ тѣзи области и като се спускатъ и до Мароко. Нѣма друга страна въ свѣта, която да използва риболовнитѣ дъна на такива голѣми разстояния. Независимо отъ едно много голѣмо число моторни и вѣтроходни лодки, англичанитѣ притежаватъ флотъ отъ по-вече отъ 3000 парахода, флотъ по-голѣмъ отъ колкото риболовнитѣ флоти на свѣта заедно. Презъ 1920 година, която бѣше годината на търговската криза, стойностьта на английския риболовъ бѣ отъ 29,000,000 лири стерлинги. Следъ Англия следва Япония: презъ 1919 година, последната година за която е могло да бждатъ събрани точни статистически данни, риболовътъ възлиза на 21,138,000 лири стерлинги. Следъ Япония следватъ Съединенитѣ Щати Трудно е да се сравни стойностьта на риболова тамъ съ стойностьта на този отъ другитѣ страни, изглежда обаче, че срѣдната стойность ще бжде около 15,000,000 лири стерлинги. Испания въ последно време е направила бързъ напредъкъ и нейниятъ риболовъ се равнява на американския. Канада — 10,275,000 лири стерлинги; Португалия, Франция и Норвегия — за 9 до 10,000,000 Холандия, Дания и Швеция — 7,500,000 лири стерлинги.

Следъ войната, английскияри боловъ имаше да се бори срещу грамадни мжчнотии, които той наддѣля. Херингитѣ се предназначаваха за износъ въ Русия и Германия, които поглъщаха приблизително 80% отъ цѣлия ловъ. Тѣзи пазари бѣха почти напълно закрити. Въ 1919/1920 година вмѣшателството на правителството дойде въ помощь на тази индустрия. Въ 1922 година цената на рибата бѣше спаднала по-низко отколкото възлизаха разноскитѣ по нейния ловъ. Обаче риболовната индустрия остана една отъ главнитѣ английски индустрии. Презъ петьтѣхъ години преди 1913 година, срѣдния риболовъ въ Англия, безъ да се считатъ раковидитѣ и стридитѣ, възлизаше на 1,156,000 тона отъ които 40% се изнасяха и 800,000 тона се консумираха въ страната. На човѣкъ се падаше 20 кгр.

Английската индустрия извлече сжщо голѣма полза отъ остатъчнитѣ продукти отъ риболова, като масло, брашно и торове. 50,000 тона рибено брашно се получаватъ всѣка година отъ рибенитѣ остатъци и отъ тѣхъ се извлича 15,000 тона торъ. Брашното се употрѣбява за гоене на свини, добитъкъ и птици. Изчисляватъ се на 80,000 души английскитѣ рибари и на 240,000 — числото на работницитѣ, които сж се отдали на риболовнитѣ индустрии и на свързанитѣ съ нея други индустрии.

Англия дължи на своя риболовъ часть отъ отличниятъ екипажъ на военния и търговския си флоти.

(Превелъ отъ „Ревю Маритимъ", кн. 5, 1924 год. Н. М.)

Свѣтовниятъ рибарски флотъ презъ 1924 г. (като се считатъ само корабитѣ *съ повече отъ 100 Br. R. T.)* е възлизалъ общо на 3,600 кораба съ 789,776 Br R. T., които се разпредѣлятъ между различнитѣ страни по следния начинъ:

1.	Британ. импер.	1910	риб. кор.	съ 411,265	Br.R.T.
2	Германия	495	„	„ 103,802	„
3.	Франция	335	„	„ 94,781	„
4.	Холандия	206	„	„ 37,172	„
5.	Съедин. Щати	112	„	„ 31.323	„
6.	Япония	105	„	„ 25,538	„
7.	Испания	83	„	„ 18,693	„
8.	Норвегия	115	„	„ 16,405	„
9.	Белгия	43	„	„ 9,078	„
10.	Швеция	44	„	„ 6,855	„
11.	Дания	4	„	„ 1.190	„
12.	Останал. страни	124	„	„ 30,736	„

България нѣма рибарски кораби нито надъ, нито подъ сто тона вмѣстимость, а има всичко около 270 рибарски лодки съ общо около 500 тона вмѣстимость.

г. с.

Получени отговори въ глав. упр. тѣло на Б. Н. Морски Сговоръ въ връзка съ изпратения въпросникъ презъ февруарий 1924 год.

Уважаеми Господа,

Ценейки високо усилията на Морския Сговоръ въ постижение на положенитѣ си цели, съмъ поласканъ отъ вниманието ви и ще се постарая да отговоря на тия отъ зададенитѣ въпроси, по които съмъ можалъ да си съставя определено мнение.

3. Менъ се струва, че любовьта къмъ морето не може да се създаде у единъ народъ внезапно и случайно. По-голѣмата или по-малката привързаность у единъ народъ къмъ морето е последствие исторически създавано съ вѣкове.

Нашитѣ прадѣди славяни, българи сж дошли въ нашитѣ области по сухи пжтища и сж намѣрили морскитѣ брѣгове заети вече отъ единъ народъ или отъ разнородни елементи, които по море сж стигнали до тѣхъ и отъ преди много вѣкове сж били въ връзка съ морето.

Вследствие на историческото развитие, българитѣ (като оформенъ народъ) дошле въ съприкосновение за по-продължително време само съ едно ограничено протяжение на морския брѣгъ и по такъвъ начинъ, той е продължавалъ да чувствува, че неговия естественъ пжть е земния пжть, върху който най-много майсторски е използувалъ своитѣ и на конетѣ си крака за походитѣ, които е умѣялъ майсторски да организирва.

На това чувство, трѣбва да се предполага е съдействувало и онова население, което отъ дълги времена се е било настанило по брѣговетѣ и е намирало голѣмъ интересъ да услужва, до колкото е било нужно на вжтрешното население съ собственото си движение по морето.

Въ горнитѣ разсѫждения можемъ да се убедимъ, като разгледаме условията въ другитѣ морски страни. Въ Франция моряци сѫ кореннитѣ стари жители покрай брѣговетѣ. Франкитѣ, римскитѣ колонисти не сѫ отишли на брѣговетѣ, а сѫ си намѣрили други занятия въ вѫтрешностьта. Въ Германия привързано къмъ морето е само онова население, което отъ вѣкове се е привързало къмъ брѣга и още помни морскитѣ нашествия на своитѣ прадѣди, а не сѫ се впущали въ вѫтрешностьта въ стремлението си къмъ богатитѣ римски области.

Масово населението е моряшко само въ тия страни, гдето то вижда морето, на която страна и да се обърне. Англия, Италия, Гърция, Швеция и Норвегия, Япония.

Това не значи, че и въ континенталнитѣ народи не може да се създаде моряшко население стига да се съзнае ползата отъ морето и да се заработи настойчиво и планомѣрно. Примѣръ Русия. ПетъръВелики успѣ да създаде въ нея интересъ къмъ морето и да намери въ своя народъ нужнитѣ моряци, макаръ Русия да се намира въ условия още по-неблагоприятни отъ България.

5. Цариградъ може да има мирово значение снмо подкрепенъ отъ една мощна Империя, която да може да има гласъ въ свѣта. Въ ржцетѣ на единъ Петъръ Велики, Цариградъ би можалъ да има свѣтовно значение, както въ владенията на мощната Византия или въ апогея на турското владичество. Въ ржце слаби, той ще бѫде само една удачно поставена врата и владѣтеля му ще трѣбва да изпълнява ролята на единъ щастливъ вратарь, който има възможность да събира тлъсти бакшиши. Примѣръ — Турция въ отпадъка й.

Малко сѫ у насъ ония царе, които сѫ оцѣнявали по този начинъ значението на Цариградъ и които сѫ стремили къмъ него заради свѣтовното му значение. По-скоро трѣбва да се съгласимъ, че стремлението на българитѣ къмъ Цариградъ е бивало по побуждения подобни на ония, които сѫ побуждали всички северни народи къмъ богатитѣ римски области т. е. богатата плячка.

6. Отговора ми на 3 въпросъ може да се разпростре и тука.

4. Морето е можало да играе голѣма роля въ историята на българския народъ, ако то да имаше възможность въ продължение на единъ дълговѣковенъ периодъ да доведе своята собствена обща култура до степень да може да надмогне, онази на Византия и остатъцитѣ отъ азиятскитѣ империи и Римъ (Венеция, Дубровникъ), та по такъвъ начинъ, чрезъ една дълга постепенна работа да може основно да завладѣе колониитѣ на вѫтрешнитѣ Азовско, Черно и Срѣдиземно морета.

При случайнитѣ и внезапни надмощия, които българското царство е добивало въ разни времена на Балканския полуостровъ, като само мимолетно се е докосвало ту до едно, ту до друго море, влиянието на морето върху българския исторически животъ е бивало сѫщо случайно.

Българитѣ сѫ се явили много рано на Балканския полуостровъ за да могатъ да завладѣятъ морето въ пълната смисѫль на думата и да замѣстятъ старитѣ конкуристи. Турцитѣ сѫ се явили на подобъръ моментъ; освенъ това тѣзи сѫ дошли по море, съ което сѫ били привикнали още отъ дълги вѣкове.

7. Гърцитѣ, макаръ да сѫ познавали добре морето, не сѫ имали по-лека сѫдба въ време на турското робство. Тѣхното положение се е облегчавало отъ обстоятелството, че се намиратъ по крайщата на империята, както Ромжния и Сърбия, които не познаватъ по-добре отъ българитѣ морето.

12. Защото не е поведена една съзнателна, систематична политика у насъ въ такава смисъль.

13. Защото не сѫ се още домислили до това. Другитѣ грижи, отъ разенъ характеръ, не имъ е позволило горньото.

16. България трѣбва да се стреми да си създаде напълно независимо, задоволяващо асичкитѣ нужди отъ морскитѣ пѫтища и морската промисъль въобще мореходство, което да се преследва настойчиво и постепенно до пълно постигане.

17 Ще се постави въ пълна независимость отъ произволнитѣ преводни такси на чуждитѣ параходни д-ва. Ще използува всички ония блага, които може да достави морето на една страна като България. Морската и рѣчната риба трѣбва да попълва липсата отъ евтино месо, което тъй силно се чувствуваще. Часъ по-скоро трѣбва да се вземе примѣръ отъ другитѣ по-напреднали въ това отношение страни: Дания, Швеция, Норвегия, Германия и пр.

19. Морячеството трѣбва да бѫде чисто българско и това може лесно да се постигне при известенъ по силенъ интересъ.

21. На риболовството трѣбва да се обърне най-сериозно внимание. Просто е осждително досегашната апатия. Рибата гъмжи въ морето, а населението стои гладно.

30. Човѣкъ по-мжчно може да обикне това, което е далечъ отъ него. На българина всѣкой день планинитѣ съ своитѣ красоти сѫ предъ очитѣ, а водата трѣбва да дири.

Тамъ гдето има вода спорта върху тея не е слабъ. Известни сѫ нашитѣ плувци около Дунавъ и другитѣ по-значителни рѣки, гдето плуването надъ и подъ вода очудва всѣкиго.

33. Както казахъ и по-горѣ. Не трѣбва да се чака нито минута. Часъ по-скоро трѣбва да се почне една планомѣрна, настойчива и усилена политика, за приучване и даване възможность на приморското население да използува морскитѣ блага. Когато това се разбере и почувствува, българския елементъ ще попълзи къмъ брѣговетѣ. И сега родопското българско население отива на брѣговетѣ на Бѣло море за да извършва всички сезонни работи, но като нѣма нужнитѣ условия пакъ се прибира въ планинитѣ. Когато разбере, че може да остане, ще остане.

34. Б. Н. Морски Сговоръ има да играе много голѣма роля въ смисъль да привлече интереса на правителството, частната инициатива на населението върху значението на морето, и да освѣтли всички върху начинитѣ, по които може да се използуватъ всичкитѣ блага на морето.

Предстои му настойчива и усилена работа и като наблюдаваме досегашната му даятелность намираме, че е на добъръ пѫть и въ скоро бѫдаще ще постигне напълно гонимата си цель.

Пловдивъ,
31 май 1924 год.

Съ поздравъ:
Ас. Константиновъ,
Председатель на Д-вото на зап. офицери въ Пловдивъ.

СЪОБЩЕНИЕ № 11.

1. Отъ Карнобатъ делегата на Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. Морски Сговоръ Мичманъ Стоенчевъ е отишелъ въ Чирпанъ, гдето въ киното на Бр. Лапатеви е говорилъ на тема: „Развитие и значение на свѣтовното и наше мореплаване". Реферата му е билъ отлично посетенъ. Записали сж се нови членове.

На 19 януарий сжщия е присжтствувалъ на събранието на Управ. Тѣло на Чирпанския клонъ, разгледана е била дейната програма на клона, екскурзиитѣ, Марица, контролъ на риболовството по сжщата и пр.

На 20 януарий следъ обѣдъ, въ гражданския клубъ въ Пловдивъ, Мичманъ Стоенчевъ е говорилъ на сжщата тема, както въ гр Чирпанъ.

На 21 януарий, той и делегата отъ Пловдивския клонъ г. Хараламписвъ, сж отишли въ Станимъка, гдето първия е говорилъ на тема: „Използуването на морето и Дунава и развитие на нашето мореплаване". Празднувайки освобождението на града, Станимжчани и подчертавайки значението отъ развитието на мореплаването ни, сж турили основата на мѣстния клонъ отъ Б Н М. Сговоръ съ 90 редовни члена.

На 22 януарий Мичманъ Стоенчевъ е присжтсжтствувалъ на събранието на Управителното Тѣло на Пловдивския клонъ, на което сж присжтствували председателя на клона г. Дрѣнски — кметъ на града, подпредседателя г. Малчевъ, секретаря г. Обрейковъ, касиеръ г. Хараламписвъ и члена Л. Лазаровъ. Разгледано е създаването на рѣченъ легионъ и плажъ на Марица, лѣтнитѣ екскурзии и др.

На 23 януарий е ималъ съвмѣстно събрание съ Упр. Тѣло на Т.-Пазарджишкия клонъ, Сжщия день следъ обѣдъ се е завърналъ въ Пловдивъ, гдето въ Модерния Театъръ е говорилъ предъ възпитаничкитѣ и възпитаницитѣ на Пловдивската Търговската Гимназия на тема: „За нашитѣ морета, Дунавъ, крайбрѣжието и мореплаването". Изслушанъ е билъ съ най голѣмо внимание отъ присжтствующитѣ.

На 25 януарий, Мичманъ Стоенчевъ е държалъ бесѣдата си за „За използуване морет.. другаде и у насъ" въ Борисовградъ, гдето идеята за образуване клонъ бѣ назрѣла. Придружаванъ отъ секретаря на Пловдивския клонъ г. Обрейковъ и при пълненъ театраленъ салонъ на мѣстната гимназия, въ присжтствието на дошлитѣ съ каруца 15 члена отъ Чирпанския клонъ начело съ председателя г. Петко Гжлъбовъ — кметъ на града, Мичманъ Стоенчевъ и г. Обрейковъ сж апелирани за формиране на мѣстенъ клонъ, който е и основанъ отъ всички присжтствующи.

На 27 януарий, Мичманъ Стоенчевъ е посетилъ Хасковския клонъ, гдето въ читалище „Заря" при препълненъ салонъ е развилъ беседата си за „Значението на свѣтовното и наше мореплаване". Записали сж се нови членове.

2. Клонъ „Емине" е ималъ редовно годишно събрание, на което сж избрали ново Упр. Тѣло въ съставъ; председатель Добри В Казаковъ — членове Недѣлчо Жековъ, Атанасъ Г. Ивановъ и Тодоръ Стояновъ и секретарь-касиеръ — Димитъръ Вълчевъ.

3. На 28 декемврий 1924 год. Старо-Загорския клонъ е избралъ ново Упр. Тѣло на общо годишно събрание, въ съставъ: председатель — Д-ръ Ив. Вазовъ, сесретарь Поручикъ Братановъ, касиеръ К. Кораковъ, членове В. Карагьозовъ, М. Харитоновъ. Ст Минковъ и Дановъ; провѣрителенъ съвѣтъ: Ганю х. Миневъ и Наню Абанозовъ

4. На 3 февруарий 1925 год., Месемврийския клонъ е ималъ общо годишно събрание, на което сж избрали: председатель — Ил. Щентевъ, членове — Хр. Минковъ, Маринъ Величковъ. Свещеникъ Н. Спасовъ, Хр х. Атанасовъ, Димо Янковъ, К. Симеоновъ и Маринъ Маждраковъ. Контролна комисия: Хр. П. Константиновъ, Ж Богдановъ и Ив Костовъ.

5. На 23 декемврий 1924 г. въ Василико клона на Б. Н. М. Сговоръ е избралъ въ общото си събрание ново Упр. Тѣло: Председатель Манолъ Калояновъ, секретаръ Кириякъ Василевъ; членове: Ат. п. Ивановъ, С. Петровъ.

6. На 2 януарий 1925 год. мнозина Борисовградски жители, следъ като изслушали беседата на Мичманъ Стоенчевъ, решили да основатъ клонъ на Б. Н. М Сговоръ. Въ това свое учредително събрание избрали временно Управ. Тѣло: председатель Недю Петровъ, членове Георги Капановъ и Георги Димитровъ, на което възложили въ скоро време да свикатъ събрание, на което да се избератъ пълното число длъжностни лица. Клона е утвърденъ отъ Гл. Упр Тѣло.

7. На 20. I. 1925 год. жителитѣ гр. Станимъка следъ като изслушали беседата на Мичманъ Стоенчевъ решили да основатъ клонъ на града си, като възложили на г. Инж. П Динковъ и Инж. Хр. Поповъ да свикатъ учредително събрание. Такова е свикано на 25. I. т. г. и редовно сж избрани: председатель — Инж. П. Ив. Динковъ, подпредседатель подполковникъ Василевъ, членове: Б Ставревъ, Хр. Пашковъ и Щерю Константиновъ; запасни членове: Я. х. Атанасовъ и Найденъ Ранчовъ; провѣрителенъ съвѣтъ Н. п. Василевъ, Д Клисаровъ и Ст. Юрдановъ. Клона е утвърденъ отъ Гл, Упр. Тѣло.

8. На 18. I т. г. въ Т.-Пазарджикъ по инициативата на членове на Б. Н. М. Сговоръ отъ Софийския клонъ, се е свикало събрание за учредяване на клонъ отъ Б. Н. М. Сговоръ. Въ резултатъ сж избрани: Председатель — Инж. Б. Чунчевъ и членове: М. Абдраимановъ, Арх. К. Мумджиевъ, Ст. Велчевъ и А. Цонковъ За провѣрителенъ съветъ: П. Михайловъ, Хр Манчевъ и К. х. Ахмедовъ. Клона е утвърденъ отъ Гл. Упр. Тѣло.

9. Шуменския клонъ по подобие на Пловдивския клонъ иска да си уредятъ по-права връзка съ рибното тържище въ Варна, за да си доставятъ по-евтина риба за своитѣ членове. Сжщо възнамеряватъ да си купятъ 3—4 декара мѣсто край морето, което да използуватъ презъ лѣтния сезонъ за своитѣ членове Уреждатъ екскурзии по крайбрѣжието ни.

10. На 30. I. въ Пловдивъ художника Каварналиевъ уредилъ изложба на картини съ морски сюжети. Била е добре посетена и имало откупени картини отъ видни граждани членове на Морския Сговоръ.

11. Г-нъ Вл. Николовъ учитель въ III Мжжка Гимназия въ София, по своя инициатива държалъ рефератъ предъ колегитѣ си върху „Значението на морето и използуването му у насъ". Всички възхитени отъ морската идея се записали за членове на Б. Н. М. Сговоръ. Сега презъ Великдень устройватъ екскурзия отъ Аладжа-монастиръ до Бургазъ.

12. Въ Цариградъ е основана Морска Търговска Камара, която ще се занимава изключително съ работи, които засѣгатъ мореплаването и ще дава мнение предъ властьта по разни морски въпроси.

13. На 13 того биде убитъ въ София члена на клона г. Професоръ Никола Милевъ. Съ него Б. Н. М. Сговоръ губи единъ отъ най-ревностнитѣ и най-виднитѣ свои членове.

14. На 17 того падна убитъ отъ злодейска ржка члена на Пловдивския клонъ Димитъръ Върбановъ. Въ негово лице клона преживѣва една скжпа загуба.

15. На 21 и 22 того въ гр. Варна по инициативата на Главното Управително Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ биде свикана конференция по въпроса за образуване на Черноморски Научен Институтъ. За дейностьта и резултата отъ конференцията вижъ статията на редактора въ сжщата книжка.

16. Председателя на Русенския клонъ г. Михаиловъ е държалъ беседа на тема: „Минало, настояще и бждащето на нашето Черно море“ на 15. II. въ Модерния театъръ. Сказката е била много добре посетена въпреки многото събрания въ тоя день.

Избрани сж нови членове въ Управителното Тѣло на клона: г. Дрѣновски, г. Инж. Г. Неновъ и Мичманъ Писковъ.

17. Презъ време на пребиваването на г. г. професоритѣ въ гр. Варна по случай конференцията за Черноморския Научен Институтъ, сж били поканени отъ Варненския клонъ да държатъ беседи предъ гражданитѣ.

На 21. II. т. г. въ 6 часа вечерьта г професоръ Шишковъ държа своята беседа на тема: „Историческото развитие на въпроса за фауната на Черно море“ въ салона на „Кино-Паласъ“. Беседата бѣ добре посетена и изслушана съ голѣмо внимание.

На 22 сутриньта г. Професоръ Ж. Радевъ, въ салона на Военния клубъ чете реферата си върху „Балканскитѣ морета и температурнитѣ отношения на българскитѣ земи“.

Сжщия день недѣля, 4 часа следъ обѣдъ г. Професоръ Бончевъ има беседа за „Устройството на нашето черноморско крайбрѣжие отъ геологично и съставно гледище“. И дветѣ сказки бѣха изслушани съ голѣмъ интересъ отъ присжтствуващитѣ

На 23 — отъ 6 часа вечерьта, Професоръ Иширковъ държа своята беседа за Черно море и нашитѣ черноморски градове, а на 24 — за Дунава и нашитѣ дунавски градове. И дветѣ беседи бѣха придружени съ прожектиране на свѣтливи картини. Салона на Военния клубъ бѣше препълненъ съ слушатели. Г нъ Професора бѣ изслушанъ съ голѣмо внимание и интересъ отъ страна на присжтствуващитѣ.

18. Въ Министерството на желѣзницитѣ бѣше назначена комисия отъ видни икономисти, народни представители, висши чиновници отъ Дирекцията на желѣзницитѣ и пристанищата и представители на Параходното дружество, която да прегледа правоотношенията между държавата и дружеството. Благодарение настойчивото искание на Гл. Упр. Тѣло, въ тая комисия бѣ допуснатъ и единъ представитель на Б. Н. Морски Сговоръ; за такъвъ бѣ избранъ и участва въ заседанията на комисията г. Н. Недевъ, запасенъ капитанъ I р., търговецъ

Г-нъ Недевъ е изтъкналъ и защитилъ становището на Б. Н. Морски Сговоръ по българското мореплаване, изразено въ точки 18, 21 и 23 на дейната програма.

По важнитѣ решения на комисията сж били следнитѣ:

Държавата ще продължи плащането на субсидията за Парах. д-во въ досегашниятъ й размѣръ (за годинитѣ 1922—1924 г. тя е кръгло по 7,000,000 лв., а за последната година около 12,000,000 лв.).

Параходното д-во ще удвои крайбрѣжната линия, като ще посещава пристанищата между Варна и Бургазъ (включително и Созополъ) по 4 пжти седмично, а пристанищата на югъ отъ Созополъ по 2 пжти седмично. Тая линия ще се поддържа отъ параходитѣ „Кирилъ“ и „София“.

Цариградската линия се премахва; Пирейската остава, като освенъ нея се откриватъ три нови параходни линии, обаче и тритѣ нередовни, факултативни, тѣ сж: Александрийска, Триестска и Марсилска.

Най-сжщественното решение на комисията, взето по настояването на г. Недевъ, е било: Да се изработи и прокара единъ „Законъ за насърдчение българското мореплаване“ Възъ основа на това решение, г-нъ Министра на желѣзницитѣ е наредилъ да се назначи една нова комисия, въ съставъ: двама представители на дирекцията на желѣзницитѣ и пристанищата, двама представители на Б. Н. М. Сговоръ и по единъ представитель на крайбрѣжнитѣ търговски камари, която да изработи законопроектъ за насърдчение българското мореплаване.

Гл. Упр. Тѣло е избрало вече своитѣ представители за тая комисия и събира необходимитѣ за изработването на законопроекта материали.

Дѣловодитель: **П. Павловъ.**

(Приключенъ на 12. III. 1925 год.).

СЪКРАЩЕНИЯ:

М. С. — „Морски Сговоръ“.

А.

Аврамовъ, А. Р. — „Албатросъ“ (сп. Природа, год. XXV, кн. 5 и 6, София, януарий и февруарий 1925 г., стр. 86—87).

Ackeret, Dipl.-Jng. J. — „Das Rotorschiff und seine physikalischen Grundlagen“. Götttingen 1925. (Съ 44 фигури въ текста и 7 таблици, Verlag Vandenhoek & Ruprecht).

Б.

Божковъ, Инж. Л. — „За морската дирекция“ — Единъ отговоръ — (в. Демократически Сговоръ, год. II, брой 397, София, 7. II. 1925 год., стр. 2).

Божковъ, Инж. Л. — „Морското ни законодателство“ — Единъ отговоръ — (в. Миръ, год. XXXI, брой 7412, София, 6. III. 1925 г., стр. 3).

В.

Върбановъ, Мичманъ. — „Сждба“ (М. С., год. II, брой 3, Варна, мартъ 1925 г., стр. 12 и 13).

Вишневски, Г. — „Чудото на Св. Никола" — легенда — (сп. Нова ера, год. II, кн. 8, София, 1924 г., стр. 21—23).

Woebken. — „Deiche und Sturmfluten an der deutschen Nordseekuste". Bremen 1924. (Friesen-Verlag, 230 стр., цена 4·5 зл. марки).

Wrede, Dr. R. — „Der Motorbootsport" — Ein unterhaltsamer Ratgeber — (Richard Carl Schmidt & Co., Berlin W 62, Lutherstr. 14. Второ преработено издание, съ 176 стр., 24 илюстрации и една цвѣтна таблица. Подвързана, цена 3 зл. марки).

Д.

Die Nordsee und ihre Küsten. — Oldenburg 1924 (E. Dieckmann Verlag, цена 1·40 зл. марки).

Димитровъ, Ст. — „Рѣки и морета" (в. Тунджа, год. VII, брой 325, Ямболъ, 1. III. 1925 год., стр. 1 и 2).

Der Kreuzer, Ein Buch für die Freunde des Wandersegelns — Segelsportbücherei № 8 — (Richard Carl Schmidt & Co., Berlin, W 63, Lutherstr. 14. Подвързана, цена 4 зл. марки).

Дренски, Пенчо. — „Опредѣлитель на нашитѣ черноморски риби". (Трудове на Българското Природоизпитателно Д-во, кн. XI, София, 1924г., стр. 65—63.

Дренски, Пенчо. — „Единъ новъ видъ риба за Дунава — Benthophilus macrocephalus Pallas". Сжщата книга, стр. 64—67).

И.

Ивановъ, Сава Н. — „Дирекция на мореплаването и морскитѣ промисли". (М. С., год. II, брой 3, Варна, мартъ 1925 г., стр. 1 и 2).

Ивановъ, Сава Н. — „Геологически прегледъ на нашия черноморски брѣгъ" (сжщото списание, стр. 3 и 4).

Ивановъ, Сава Н. — „Добруджански причерноморски езера" (Български Туристъ, год. XVII, кн. 1, София, януарий 1925 г., стр. 9 и 10).

Jakobs — „Das deutsche Heldenlied zur See". Mülheim—Ruhr 1924. (Verlag Fritz Jakobs, 56 стр., цена 33 зл. марки).

Иширковъ, Проф. А. — „Варна въ миналото и сега" (в. Варненски Новини, год. X, брой 211, Варна, 4 мартъ 1925 год. стр. 1).

К.

Крусевъ, П. Д. — „Врангеловата флота" (в. Народна Отбрана, год. VII, брой 1189, София, 24. II. 1925 г., стр. 2 и 3).

Конференцията на Бълг. Нар. Морски Сговоръ. — Създаване на Черноморски Научен Институтъ — (Слово, год. III, брой 821, София, 24. II. 1925 год., стр. 1).

Какъ да се помогне на Варна. — (Търговско-промишлена Защита, год. XIII, брой 687, Варна, 28. II. 1925 год., стр. 1).

Ковачевъ, В. Т. — „Бозайната фауна на България" — стр. 6 и 7: Рибообразни. Семейство Делфини. (Трудове на Българския Научен Земледѣлско-Стопански Институтъ, № 11, София 1925 год., 68 стр., цена 20 лева).

Л.

Lohmann, D-r R. — „Wie sagt der Segler . . .?" — Motorschiff und Jachtbibliothek, Band 13 — (Verlagsbuchhandlung Richard Carl Schmidt & Co, Berlin W 62, Lutherstr. 14. Съ илюстрации и таблици, 118 стр., подвързана, цена 3 зл. марки).

М.

Маноловъ, А. — „България и режима на протоцитѣ" (М. С., год. II, брой 3, Варна, мартъ 1925 год., стр. 2 и 3).

Мутафовъ, Ем. — „Морето и Пенчо Славейковъ" (Сжщото списание, стр. 8—12).

Мишевъ, Н., кап.-лейт. — „За морската дирекция". — Защо трѣбва да се предпочете предъ дирекцията на пристанищата — (в. Зора, год. VI, брой 1699, София, 19 II. 1925 год стр. 3).

Михаиловъ, Ив. А. — Поучителни куриози отъ нашата морска служба" — (в. Демократически Сговоръ, год. II, брой 411, София, 24. II. 1925 год., стр. 2).

Михаиловъ, Ив. А., кап. II р. — „Липса на морско законодателство (в. Миръ, год. XXXI, бр. 7406, София 26. II. 1925 год., стр. 1).

Méville, H. — „Die Handels—Marine" — Ein Handbuch des Wissenswerten aus Seewesen und Schiffahrt — (Richard Carl Schmidt & Co., Berlin W 62, Lutherstr. 14, Трето наново преработено издание; 300 страници, 3 таблици и 109 фигури въ текста. Платнена подвързия — цена 9 зл. марки).

П.

Патевъ, П. — „Приносъ къмъ изучването на сладководнитѣ Rhizopoda въ България" (Трудове на Бълг. Природоизпитателно Д-во, кн. XI, София 1924 год., стр. 3—46).

Р.

Радославовъ, Т. — „Срутването на язовира Глено въ Италия". (Списание на Бълг. Инженерно Архитектно Д-во, год. XXV, брой 3 и 4, София 1925 год.).

Ross, Colin — „Das Meer der Entscheidungen" Liepzig 1925. Verlag F. U. Brockhaus, 336 стр., 97 фигури и 7 карти. Цена 8 зл. марки).

Rinan — „Die See ruft" Hamburg 1924 (Verlag M. Gledan, 279 стр., цена 5 зл. марки).

С.

Спасовъ, Ст. Ат. — „Българското мореплаване" (в. Отечество, год. IV, брой 214, София, 3. I. 1925 год., стр. 2).

Стателовъ, Б., кап. II р. — „Българина и морето" (в. Демократически Сговоръ, год. II, брой 392, София, 2. II. 1925 год., стр. 2).

Стателовъ Б., кап. II р. — „Дирекция на мореплаването" (сжщия вестникъ, брой 393, София, 3. II. 1925 год.).

Стателовъ Б., кап. II р. — „Дирекция на мореплаването" (в. Бургазски фаръ, год. II, брой 482, 483. 484, 486, 487, 489, 490 и 491 Бургазъ, 1925 г. или в. Варненски Новини, год. X, брой 194, 201, 203, Варна 1925 г.).

Стателовъ Б., кап. II р. — „Дирекция на мореплаването или дирекция на пристанищата" (в. Варненска поща, год. VII, брой 1820, 1822 и 1823, Варна, 1925 г.).

Spiess — „Sech Janre U.-Bootfahrten". Berlin 1924. (Verlag R. Hobbing, 212 стр., цена 9 зл. марки).

Стефановъ, В. — „Вѣтроходъ безъ платна" (сп. Природа, год. XXV, кн. 5 и 5, София, 1925 г., стр. 67—70).

Скрежинъ, И. Б. — „Градъ Василико" (М. С., год. II, бр. 3, Варна, мартъ 1925 г., стр. 5 и 7).

Сакъзовъ, Д-ръ Ив. — „Външната и вътрешната търговия на България презъ VII—XI вѣкъ". (Сп. на Българ. Икономич. Д-во, год. XXIII, кн. 7 и 8. София 1925 год., стр. 285—324).

Скутуновъ, майоръ — „Историческо развитие на Военния корабъ". (Подофицерски журналъ, год. I, кн. 1, София 1925 год.).

Ф.

Фурнаджиевъ, Н. — „Настоящия и бъдащъ воененъ флотъ на Югославия" (М. С. год. II, брой 3, Варна. мартъ 1925 год. стр. 7 и 8).

Х.

Христовъ, Инж. Хр. — „Бургазъ — портъ на България". (Сп. на Българ. Инж. Архитектно Д-ство) год. XXIV, брой 21. София. ноември 1925 г., стр. 328).

Ч.

Черноморски, С. — „Дирекцията на мореплаването и морскитѣ промисли" (Икономически известия. год. III, брой 16, Варна, 7.II. 1925 год., стр. 1 и 2).

Бойнитѣ флоти — 1925 г.

(Издание на Société d'Editions Géographiques, Maritimes et Coloniales, 17 rue Jacob, Paris VI-e). Мека платнена подвързия — цена 25 франка.

Прекратеното презъ 1917 г. издание на *Бойнитѣ Флоти* отъ капитанъ I рангъ *де-Балинкуръ*, се подновява за 1925 г. съ помощьта на Главния Адмиралщабъ.

Този трудъ, който се ползва съ завидно добъръ приемъ въ всички латински морски държави, е необходимъ поможникъ на офицера, инженера и на всички, които се интересуватъ да бъдатъ въ течение на международното морско положение и на промѣнитѣ, настанали следъ Вашингтонскитѣ спогодби.

Яснostта въ двуцвѣтнитѣ чертежи, въ които свѣтлосиниятъ цвѣтъ ясно означава защитенитѣ части на кораба вмѣсто употрѣбяванитѣ досега чертички; щастливото поставяне текста срещу всѣки всѣки чертежъ; тридесеть снимки на най-хубавитѣ единици на главнитѣ флоти, правятъ отъ този сборникъ цѣненъ документъ, дори превишаващъ другитѣ подобни издания.

Бойнитѣ Флоти сж технически сборникъ въ най-малки възможни размѣри, съ елегантенъ видъ и съ достжпна стойность. Горнитѣ качества сж причината за голѣмия успѣхъ, който ще се увеличи още отъ старателното и вѣщо редактиране на сборника.

Н. М.

Французски книги по въпроситѣ отъ последнята война на море.

1. **Introduction à l'étude de la guerre sons-marine,** par le capitaine de corvette A. Laurens. Paris 1921. Цена 70 фр.
2. **Synthèse de la guerre sous-marine,** De Pontchatrain à Tirpitz, par le capitaine de frégate Castex. Paris 1920. Цена 14 фр.
3. **L'action maritime** pendant la guerre anti-germanique, par l'Amiral Daveluy. Paris 1920. Два тома, цена 32 фр.
4. **Les enseignements maritime de la guerre anti-germanique,** par l'Amiral Daveluy. Paris 1919. Цена 7 фр.
5. **La guerre avec le sourire,** par le Capitaine Nemo (Carnet de route du Lieutenant de vaisseau *Marchand*, de la brigade des fusiliers marins). Paris 1920. Цена 7 фр.
6. **L'Emden,** par Paul Ardoin, enseigne de vaisseau de reserve. Paris 1920. Цена 4·50 фр.
7. **L'escadre allemande du Pacifique,** par Paul Ardoin. Paris 1920. Цена 4·50 фр.

Горнитѣ книги сж издание и могатъ да се доставятъ отъ: Société d'Edition Géographique, Maritimes et Coloniales. 17, rue Jacob, Paris VI-e.

„Морски Сборникъ", год. 78, кн. 1, Ленинградъ 1925 г., който се получи въ редакцията ни, съдържа следнитѣ по-интересни статии;

1. **Червения флотъ презъ 1924 г.,** отъ В. Зоф.
2. **Модернизация на подводнитѣ лодки,** отъ Л. Белецкий.
3. **тактическата навигация** отъ Н. З.
4. **Практически указания по хидро-авиация** отъ А. Хановъ.
5. **Най-новитѣ стереоскопически далекомѣри и приложението имъ за противоаеропланна защита,** отъ П. М. Воейковъ.
6. **Най-новитѣ типове кораби въ чужбина, представители на различнитѣ класове** (линейни кораби, хвърчило-носачи, кръстосвачи, изтребители, миноносци, подводни лодки и минни заградители), отъ Е. Шведе.
7. **Библиография.**

Сборника има военно-научень морски характеръ и е издание на военно-морското ведомство въ Русия (Ленинград).

Новоизлѣзли руски книги по морскитѣ въпроси.

1. **Давыдов.** — Жертвы седого океана	0·35	рубли
2. **Виттенбург.** — Полярные страны	4·00	„
3. **Мессер, П. В.** — Руководство по хидрографическимъ роботомъ	1·25	„
4. **Н. Н.** — Крейсерска война в прошлом	0·20	„
5. **Платонов.** — Черноморский флот в революции 1917 г.	0·50	„
6. **Петров.** — Морская тактика	1·50	„
7. **Самойлов.** — На канонерской лодке „Ленин"	0·60	„
8. **Сакеллари.**—Беседы о кораблевождении	0·30	„
9. **Соболев, А. А.** — Красный флот в гражданской войне 1918—1920	1·00	„
10. **Трусов.** — Практический курс моторнаго дела	1·50	„
11. Справочная книжка молодого военмора	1·35	„
12. Записки по гидрографии, т. 48-й	1·00	„

Книгитѣ сж издание на: Редакционно-Издательский Отдел Морского Ведомства — Ленинград, Россія.

Адресъ: *Книжный Склад Морведа. Главное Адмиралтейство, Ленинград — Россія.*

ELLERMAN LINES LIMITED

редовни 15 дневни рейсове за и отъ Liverpool, Swansea, London, Hul.

За сведение и навла:

Параходна агенция МЕТОДИЙ СТАНЕВЪ.

2—3

Иванъ Караивановъ — Варна

ул. „Аспарухъ“ № 6.

Доставя всѣкакъвъ видъ желѣзарски, дървени и други строителни материали. Въ склада се намиратъ всички видове колониални, манифактурни и технически артикули. Прави всѣкакъвъ видъ доставки отъ мѣстни артикули и такива отъ странство.

2—10

БРАТЯ ТЕНЕВИ

ВАРНА.

За телеграми: Теневи — **Телефонъ № 71.**

КОЛОНИАЛЪ и ЖЕЛѢЗАРИЯ.

Постояненъ складъ: масла, маслини, сапунъ, оризи, безиръ, джамове, гвоздеи, цинкъ, ламарина черна и галванизирана, олово, синъ камъкъ, рафия, вжжа, кънапи, путрели за строежъ, желѣза и др.

ЦЕНИ НАЙ-ИЗНОСНИ.

Доставяме сжщитѣ стоки направо cif.

1—1

До .....

.....

.....

Въ .....

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Морето — стихове — отъ Николай Мждровъ; 2) Конференцията за Черноморския научен институтъ отъ Сава Н. Ивановъ; 3) Добра проява отъ В. П. 4) Почвеният съставъ на Черноморското дъно отъ Сава Н. Ивановъ; 5) Вѣтроходъ безъ вѣтрила отъ Инженеръ — Корабостроитель Пампуловъ; 6) Легенда отъ Д. Кованецъ; 7) Морски новини; 8) Официаленъ отдѣлъ; 9) Морски книгописъ.

Всѣка неполучена книжка отъ списанието трѣбва да се поиска най-късно следъ получаването на следнята. Въ противенъ случай рекламациитѣ се оставятъ безъ последствие. Списанието излиза всѣки месецъ, освенъ месецитѣ Юлий и Августъ.

Продължава се подписката за записване абонати на

„ОГНИЩЕ“

Месечно списание за литература, изкуство и общественъ животъ.

Одобрено и препоржчано отъ Министерството на Народното Просвѣщение за училищнитѣ библиотеки, съ окржжно № 32091 отъ 22. XII. 1924 год. Редакторъ: Василъ Парушевъ. Година **шеста — 1925.**

Презъ новата годишнина сп. **„Огнище“** ще следва своя пжть, очертанъ въ изминатитѣ петь годишнини, застжпвайки главно родната книжнина, като дава оригинални произведения на по-виднитѣ наши писатели и едновременно съ това ратува за съживѣване и развитие на българското изкуство, за обнова, култура, духовенъ подемъ. Списанието ще публикува освенъ това, презъ новата годишнина, редица статии върху *културния животъ въ чужбина* и по-специално въ *славянскитѣ и съседнитѣ намъ страни*, както и преводи отъ произведенията на най-виднитѣ имъ писатели.

Презъ изтеклитѣ петь години въ сп. **„Огнище“** сж публикувани трудове на следнитѣ негови сътрудници: Ал. Балабановъ, Д. Бабевъ, Бръшлянъ, † Ив. Вазовъ, Л. Н. Вълчановъ, Люб. Владикинъ, П. В. Геновъ, Д-ръ К. Гължбовъ, Емануилъ П. Димитровъ, К. П. Домусчиевъ, Божилова-Патева, Д-ръ Асенъ Златаровъ, Василъ Захариевъ (художникъ), Ненчо Илиевъ, Ив. Карановски, Хр. Г. Казанджиевъ, Ю. Малинова, † Д. Максимовъ, Цв. Миковъ, Хр. Миндовъ, П. П. Морозовъ (художникъ), Дана Наумова, Маячо Николовъ, М. Неволинъ, Андрей Николовъ (скулпторъ), Василъ Парушевъ, П. Росенъ, П. Г. Стаматовъ, Сиракъ Скитникъ, Людмилъ Стояновъ, Василъ Стефковъ, Д. Христовъ, Т. Христовъ, Ст. Чилингировъ, П. Чукурлиевъ и др.

Годишенъ абонаментъ 100 лева.

На настоятели 20% отстжпка. Срещу отстжпкитѣ на настоятелитѣ може да се изпрати по желание книги, каквито тѣ искатъ или предмети, на стойность въ размѣра на отстжпката. Покани се изпращатъ при поискване.

Адресъ: Сп. „Огнище“ — София, ул. „Царь Самуилъ“, 145.

Производителка Механическа Корабна Кооперация „СЪГЛАСИЕ“ — Варна

Телефонъ № 390.

Строи и поправя: Лодки, кораби, моторни и платноходни. Поправка на параходи: корпусъ, мачти, машини и котли. Оксиженовъ апаратъ за заварявания и рѣзане. Отливки отъ чугунъ и бронзъ на всички видове машинни части. Парни котли и резервуари. Монтажъ на морски мотори и всички водове индустриални и земледѣлчески машини. 3 10

ВИОЛЕТЪ

Се нарича единственият манифактуренъ магазинъ въ Варна, въ който многобройнитѣ му клиенти отъ града и провинцията намиратъ винаги новости. Посетете го само веднажъ и ще се уверите. 1—10

ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ
Х. ПАЙКУРИЧЪ — ВАРНА

Приема стоки за Холандия, Антверсъ и Хамбургъ и съ директни коносаменти за разни американски пристанища и всички пристанища по р. Рейнъ и разклоненията й. 1—10

Печатарска Производ. Кооп. „ЕДИНСТВО“ - Варна, „Бдинска“, 15, телефонъ 121